

3

Limburgs Tijdschrift voor *Genealogie*

uitgave van de sectie genealogie van het Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap

De vervallen boerderij in Rothem

Een naam in een Duits kinderboekje

*De familie Goudsmit en het Vellenhuis
te Roermond*

JAARGANG 39 | SEPTEMBER 2011

LGOG

Inhoudsopgave

Van de redactie	66
De vervallen boerderij in Rothem, door Cees Claessen, Elzekrulzoom 27, 2403 SJ Alphen aan den Rijn	67
Mededelingen van het bestuur	75
Vraag en antwoord	76
Boeken / CD's	77
Een naam in een Duits kinderboekje, door Marc Lemmens, Vouerweg 70, 6136 AM Sittard	78
Overzicht. Genealogische artikelen relevant voor Limburg	82
De Familie Goudsmit en het Vellenhuis te Roermond, door Ruud Lambou, Vismarkt 82, 6041 LH Roermond en door Marc Lemmens, Vouerweg 70, 6136 AM Sittard	83

verschijnt vier maal per jaar

Administratie, lidmaatschappen, losse nummers:
L.G.O.G., Postbus 83, 6200 AB Maastricht, tel. 043 - 321 25 86
ING 1037880 t.n.v. L.G.O.G.

Redactie:
Marc Lemmens (hoofdredacteur)
Jan Hanssen
Irma Lommen-Salden
Riet Palmen
Funs Patelski
Stefan Vrancken

Redactie-adres:
Vouerweg 70, 6136 AM Sittard, tel. 06 - 287 417 35
e-mail: mmhlemmens@gmail.com

Het werk van het Limburgs Geschied- en Oudheidkundig
Genootschap wordt in belangrijke mate
financieel ondersteund door de Provincie Limburg.

ISSN 0169-5177

Van de redactie

Beste lezers.

Eén jaar geleden had ik niet gedacht dat ik u hier te woord zou staan. Ik was net lid geworden van het bestuur van de sectie genealogie en keek een beetje de kat uit de boom. Een aantal leden van het bestuur kende ik al en ook de twee redacteuren van dit blad had ik al menigmaal ontmoet. Aan het begin van mijn genealogische carrière verraste Wim Nolten mij met het aanleveren van veel gegevens betreffende mijn vaders familie. Met die gegevens ben ik later verder gaan spitten. Hij bracht mij onder andere in contact met de nu helaas overleden Paul Lemmens in Nijmegen. Daar ben ik een paar keer geweest en kreeg ik op mijn donder omdat mijn uitwerkingen niet nauwkeurig genoeg waren. Wim kende ik al van mijn stage in het Rijksarchief Maastricht en Harry leerde ik kennen in het toenmalige stadsarchief Heerlen (Reijkheyt).

Het was voor iedereen een verrassing toen Harry en Wim besloten om te stoppen met de redactie van ons blad. Ik stelde toen voor om dan tijdelijk als hoofdredacteur op te treden.

Een nieuwe redactie betekend ook nieuwe ideeën. We zijn van plan om meer kleur in het blad te brengen en ook enkele nieuwe rubrieken zoals deze. In dit nummer vindt u al een aanzet hiertoe. We willen u gaan attenderen op interessante genealogische artikelen die in andere tijdschriften zijn verschenen en publicaties op dit gebied. Verder willen we vanaf het volgende nummer op de middenpagina een kwartierstaat publiceren. U bent uitgenodigd om er een in te leveren. Maar dit alles staat of valt met uw inbreng. Ik heb gemerkt dat het vullen van een nummer elke keer veel moeite kost. Ik begrijp dat sommigen die interessant materiaal hebben liggen drempelvrees zouden kunnen hebben om te publiceren. Dat is nergens voor nodig. Mocht uw materiaal niet helemaal voldoen dan is elke redacteur bereid u te helpen en daar ook tijd in te steken. Terugbladerend in nummers van de afgelopen tien jaar valt mij op dat er zeer veel interessante artikelen zijn verschenen. U maakt mij niet wijs dat er niet nog duizenden interessante verhalen te vertellen zijn.

Marc Lemmens

De vervallen boerderij in Rothem

Enkele jaren geleden heeft een flinke herfststorm van de fraaie witte boerderij op het adres Klinkenberg 1 in Rothem een troosteloze ruïne gemaakt. Die boerderij heeft, naar is vast komen te staan, meer dan 300 jaar het dorpsbeeld bij het Geulke bepaald. Vanuit de straat gezien is het linkerdeel aan de beek het oudste; dat deel is oorspronkelijk langer geweest. Het rechterdeel is gezien de ingemetselde gevelsteen in 1782 gebouwd. Op een kaart van bijna 200 jaar geleden¹⁾ komen de achterliggende schuren reeds voor. Verschillende families hebben hier enkele generaties gewoond en gewerkt. In deze bijdrage wordt over de boerderij en de bewoners er van verslag gedaan.

Hoeve Crijns

Hermanus Crins is na zijn huwelijk met Maria Boden eerst werkzaam op een boerderij in Eijs en daarna in Amby. Tot hij in 1694 in de gelegenheid is deze boerderij in Rothem met omliggend land te kopen van de Maastrichtse apotheker Patroclus Reubsaem. In de koopakte is sprake van "seecker huijs, moeshoff en weijsde met seven roeden ackerlants als gelegen te Rothem". De koopsom van dit geheel is f 600,-; ofwel in 2011 € 12.000. Hermanus moet f 50,—aanbetalen en mag de resterende f550,— voorlopig schuldig blijven²⁾.

Bij het betrekken van de boerderij bestaat het gezin uit de volgende personen:

Hermanus Crins/Crijns	tr.	Maria Boden
geb. circa 1660 Nuth	20-09-1685	ged. 02-05-1660 Eijs
overl. 12-01-1715 Rothem	Amby	overl. 26-11-1725 Rothem

Kinderen:

- Maria	ged. 04-04-1686 Eijs
- Anna	ged. 04-06-1690 Eijs
- Thomas	ged. 27-02-1693 Amby

In Rothem worden nog twee kinderen geboren:

- Adam	ged. 25-01-1697 Meerssen
- Christianus	ged. 02-03-1704 Meerssen

Herman heeft de aanbetaling van f 50,— niet voldaan. In 1706³⁾ legt de rechtsopvolger van Patroclus Reubsaem, schoonzoon W. Breberinus van Dijck, vast dat hij Herman Crijns nooit lastig zal vallen om de koopsom van f 600,— uit 1694 aan hem te betalen. Herman blijft dat bedrag dan ook schuldig en moet soms geld lenen voor transacties, zoals in 1714⁴⁾ f 100,— van een van zijn schoonzonen.

Intussen is Maria met Michael Snitselers getrouwd en het stel vestigt zich in het linkergedeelte van de boerderij. Zus Anna huwt met Matheus Sleijpen en wordt enige tijd later bewoonster van het bekende Sibberhuuske buiten Sibbe. Zoon Thomas is jong gestorven, Adam trouwt met Maria Cox en Christianus met Petronella Vaessen.

Na het overlijden van Maria Boden heeft landmeter J. Schoenmakers op 16 maart 1726 de nalatenschap opgemaakt en een voorlopige scheiding en deling beschreven. Helaas is dat stuk verloren gegaan. Wel is bekend dat de boerderij in onverdeelde staat blijft en voor ¼ eigendom is van elk van de 4 kinderen Crijns. W. Breberinus van Dijck wil nu na 32 jaar de koopsom wel eens betaald zien. De kinderen Crijns die in de boerderij wonen voelen zich aangesproken. Michael Snitselers leent f 300,— van Catharina de Quade en Christiaan Crijns doet hetzelfde in 1727⁵⁾. Tot zekerheid voor de lening moet Christiaan zijn aandeel in de boerderij en twee stukken land bezwaren. De akte spreekt dan over "een vierde gedeelte in seecker huijs, brouwerij en moeshof". Dat moet inhouden dat Herman Crijns naast landbouwer ook producent van een alcoholische drank geweest is.

Het leggerboek van Meerssen uit 1732⁶⁾ geeft aan dat Maria en Christiaan Crijns naast elkaar wonen:

- Michel Snitselers, getrouwd met Maria Crijns, heeft huis en hof, gelegen aan het Geulke en grenzende aan Christiaan Crijns, zonneopgang het huis van Peter Wijnen;
- Christiaan Crijns, getrouwd met Petronella Vaessen, heeft huis en hof grenzend aan de zonneopgang richting molen Michel Snitselers, zonneondergang Christiaan Crijns.

In het linkerdeel van de boerderij is het volgende gezin gehuisvest:

Michael Snitselers	tr.	Maria Crijns
ged. circa 1680	circa 1705	ged. 04-04-1686 Eijs
overl. 09-08-1741 Rothem		overl. 25-03-1762 Rothem

Kinderen:

- Maria	ged. 26-08-1708 Meerssen	
- Anna Elisabeth	ged. 29-10-1710 Meerssen	
- Petrus	ged. 04-09-1712 Meerssen	
- Anna	ged. 21-03-1716 Meerssen	
- Anna Catharina	ged. 08-06-1718 Meerssen	
- Agnes	ged. 02-02-1720 Meerssen	overl. 05-10-1720 Rothem
- Mechtildis	ged. 27-01-1722 Meerssen	
- Hermanus	ged. 10-06-1724 Meerssen	
- Michiel	ged. 20-04-1727 Meerssen	overl. 22-02-1727 Rothem

Enige tijd na het overlijden van Michael verpacht Maria 3 stukken landbouwgrond om uit de opbrengst daarvan de helft, f 150,-, van haar schuld aan Catharina de Quade af te kunnen lossen⁷⁾.

Herman trouwt met Catharina van Diest en blijft op de boerderij wonen; Anna Catharina huwt met Petrus Horsmans. Het linkerdeel wordt vervolgens bewoond door:

Hermanus Snitseler	tr.	Catharina van Diest
ged. 10-06-1724 Meerssen	circa 1760	ged. circa 1735
overl. 30-06-1796 Rothem		overl. 21-12-1783 Rothem

Kinderen:

- Michael	ged. 31-08-1762 Meerssen	
- Hermanus	ged. 29-09-1765 Meerssen	
- Joannes Petrus	ged. 14-12-1769 Meerssen	
- Petrus	ged. 06-05-1772 Meerssen	
- Nicolaus	ged. 21-02-1775 Meerssen	overl. 26-03-1780 Rothem
- Theodorus	ged. 03-07-1778 Meerssen	

Uit de volkstelling in 1796 blijkt dat Herman het echtpaar Renier Mulkens en Catharina Sassen voor zijn verzorging in huis genomen heeft. Bij de telling van 1815 wonen daar Martinus en Elisabeth Meertens.

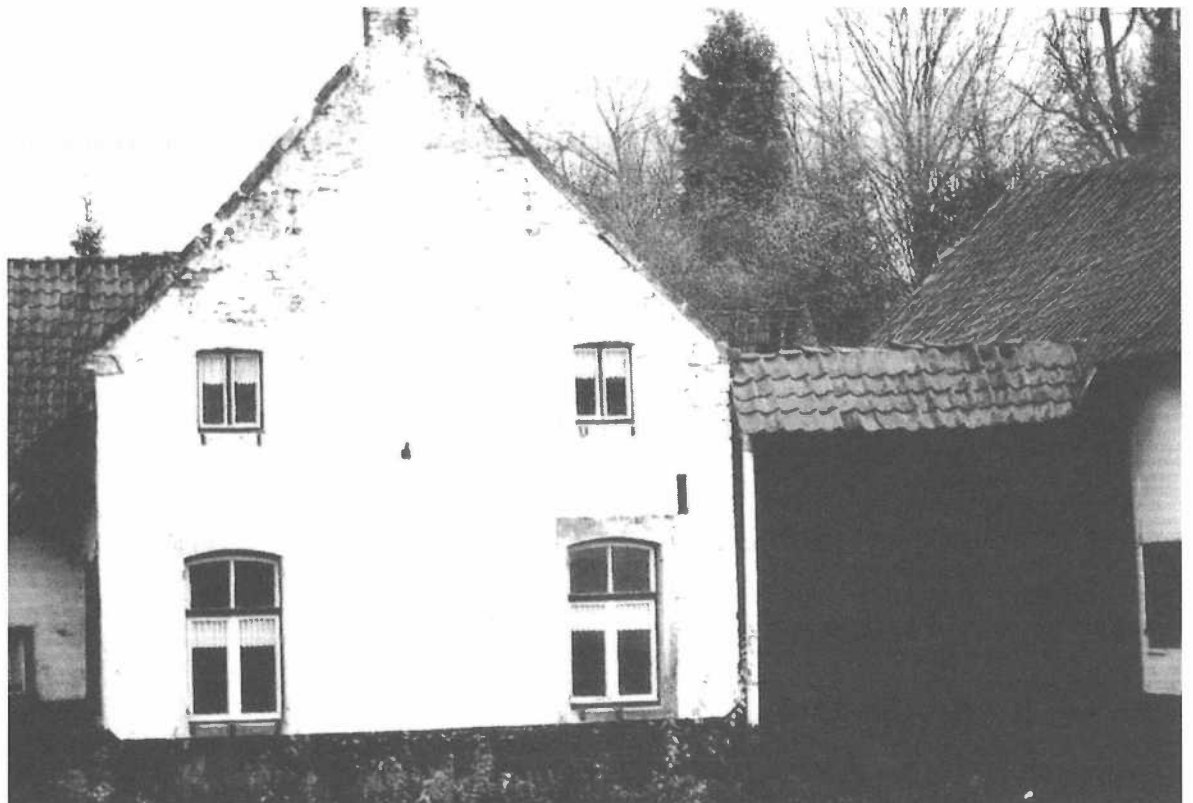
In het rechterdeel van de boerderij is het volgende gezin gevestigd:

Christianus Crijns	tr.	Petronella Vaessen
ged. 02-03-1704 Meerssen	circa 1725	ged. 20-06-1704 Bunde
overl. 04-05-1780 Rothem		overl. 16-09-1775 Rothem

Kinderen:

- Maria	ged. 14-02-1727 Meerssen
- Maria	ged. 03-08-1728 Meerssen
- Herman	ged. 10-02-1731 Meerssen
- Thomas	ged. 03-12-1733 Meerssen
- Mathias	ged. 13-03-1736 Meerssen
- Margaretha	ged. 21-11-1738 Meerssen
- Christianus	ged. 25-12-1741 Meerssen
- Maria Anna	ged. 11-07-1746 Meerssen

Maria trouwt met Wilhelmus Pluijmakers, Margaretha met Joannes Claessen en Maria Anna met Joannes Ruijters. Thomas en Christianus blijven ongehuwd en verhuizen naar Maastricht. Tijdens de laatste levensjaren van Christianus en Petronella neemt Johan Claessen het runnen van de boerderij over. Hij wordt daarbij geassisteerd door Herman en Mathias die beiden ongetrouwd thuis zijn blijven wonen. Als de 2e echtgenote van Gerardus

Hoeve Crijns, gedeelte met gevelsteen 1782.

Claessen, Anna Notten, in 1780 overlijdt brengt Johan zijn 69-jarige vader van de Vauerstraat in Meerssen over naar zijn boerderij in Rothem. Ruim 1½ maand na het overlijden van Christianus Crijns wordt diens nalatenschap opgemaakt en getaxeed⁸⁾. Die bestaat uit bouwagie aan het Geulke f 2.372,-- , huis en 11 stukken land en 1 weide in eigendom f 2.316,-- en 5 stukken land en 1 weide in pacht f 390,-- = f 5.078,-- , in 2011 € 101.000,-- . Interessant is dat er gereedschappen om brandewijn te maken aanwezig zijn. Christiaan Crijns moet dus naast landbouwer ook jeneverstoker geweest zijn. Over schulden wordt niet gesproken wat betekent dat Catharina de Quade inmiddels terugbetaald zal zijn.

Bij de scheiding en deling krijgen Thomas en Christiaan jr. de boerderij toegewezen. Zij hebben dan wel wegens overbedeling een schuld in geld aan de andere 5 erfgenamen.

De kans is groot dat de indeling van de boerderij niet meer voldoet en daarom verbouwd of uitgebreid moet worden. Dit leidt tot een aanpassing van het complex aan de rechterkant, waarin ter herinnering een gevelsteen met het jaartal 1782 wordt gemetseld.

Hoeve Claessen

Johan Claessen en Margaretha Crijns krijgen 5 kinderen, maar moeten 3 in de babyleeftijd afstaan.

Joannes Claessen	tr.	Margaretha Crijns
ged. 23-09-1740 Meerssen	27-06-1773	ged. 21-11-1738 Meerssen
overl. 06-09-1819 Rothem	Meerssen	overl. 05-01-1801 Rothem

Kinderen:

- Gerardus	ged. 28-09-1773 Meerssen	overl. 09-11-1774 Rothem
- Christianus	ged. 13-05-1777 Meerssen	
- Petrus	ged. 13-03-1779 Meerssen	
- Thomas	ged. 06-02-1782 Meerssen	overl. 31-03-1782 Rothem
- Petronella	ged. 02-07-1783 Meerssen	overl. 15-05-1784 Rothem

In 1786⁹⁾ besluit Johan om de boerderij van zijn zwagers Thomas en Christiaan Crijns te kopen voor f 2.500,-- en het aangebouwde stuk van Maria Horsmans voor f 1.000,-- , in 2011 € 61.000. De omschrijvingen zijn: "huijs, hoff, schuure, stallinge, coolhoff en erfpagtplaatse" en "behuijsinge, coolhoff en plaats onder het Geulken met daarin staande brouwgetuijgh, gereedschappen op en depentien van dien". In de jaren daarna heeft Johan meer dan 60 onroerend goedtransacties gedaan waardoor zijn totale bezit flink is uitgebreid.

Op 1 juni 1788 wordt Herman Crijns in de herberg de Gapert van Joannes Adriaens, schuin tegenover de hoeve op de hoek Klinkenberg/Oude Steeg na een ruzie met een bijl enkele keren op zijn hoofd geslagen met als gevolg dat hij 2 dagen daarna thuis overlijdt. Twee jaar later sterft Gerrit Claessen, Johans vader.

Korte tijd nadien, in 1794, voltrekken er zich grote veranderingen als de Fransen Rothem en omgeving bezetten. Een van hun eerste daden is het houden van een volkstelling¹⁰⁾. Daaruit is bekend dat op nr. 11 de herbergier/landbouwer Johan Claessen, zijn vrouw Margaretha, hun zonen Christiaan en Pieter en twee knechten en twee dienstmeisjes wonen. Mathias Crijns is intussen naar elders in Rothem verhuisd.

De hoeve huisvest vanouds een landbouwbedrijf, de productie van alcoholische dranken (bier en brandewijn) en nu ook een herberg. De gasten zullen vermoedelijk in een eenvoudige gelagkamer of woonkeuken ontvangen zijn, terwijl de paarden op verhaal komen voor of in een stal. Overnachting zal tot de mogelijkheden behoord hebben. Veel meer dan op een strozak liggen en onder een paar dekens slapen zal dat niet geweest zijn.

Franse militairen kunnen in de herberg hun soldij deels opgemaakt hebben. Bekend is dat in 1813/1814 de Russische Kozakken dat zeker gedaan hebben. Uit overlevering¹¹⁾ zijn daarvan twee verhalen bewaard gebleven.

- Een Russische militair wil zijn geweer gebruiken om een eind te maken aan een flink opgelopen ruzie. De kogel mist zijn doel en boort zich in de deur naar de gelagkamer. Het gat zit er nog maar is aan het oog onttrokken door naderhand aangebracht deurbeslag.
- Een Russische officier heeft een jonge knecht opdracht gegeven zijn pijpen te stoppen. Dat gaat goed totdat de knecht in slaap valt. Als de officier ontdekt dat er geen nieuw gevulde pijp is wordt hij woest en wil hij de knecht te lijf gaan. De boerin weet de driftkop te kalmeren door hem een drankje te geven.

Christiaan is ondertussen in 1801 getrouwd met Joanna Catharina Claus en in Meerssen gaan wonen. Pieter huwt met de uit Bunde afkomstige, in de Kalverhof wonende Joanna Maria Voncken en neemt haar mee naar de Claessen hoeve. Het stel krijgt een groot aantal kinderen.

Petrus Claessen	tr.	Joanna Maria Voncken
ged. 13-03-1779 Meerssen	13-02-1804	ged. 14-02-1782 Bunde
overl. 17-06-1869 Rothem	Bunde	overl. 15-02-1853 Rothem

Kinderen:

- Joannes	geb. 06-11-1804 Rothem	
- Maria Elisabeth	geb. 08-10-1806 Rothem	
- Willem Christiaan Servaas	geb. 28-04-1808 Rothem	
- Henri	geb. 24-05-1810 Rothem	
- Margaretha	geb. 02-06-1812 Rothem	overl. 26-06-1812 Rothem

- Margaretha	geb. 18-06-1813 Rothem	
- Petrus Hubertus	geb. 03-05-1815 Rothem	
- Pieter Josef	geb. 16-07-1816 Rothem	
- Joanna Ant. Hub. Barbara	geb. 04-12-1819 Rothem	overl. 04-04-1820 Rothem
- Hubertina Ant. Lambertina	geb. 18-02-1821 Rothem	
- Joanna Maria Hubertina	geb. 01-03-1823 Rothem	overl. 31-07-1823 Rothem
- Joanna Maria Catharina	geb. 16-05-1826 Rothem	

Johan Claessen wil bij leven zijn nalatenschap enigszins regelen. Hij laat in 1819 een pachtakte opmaken die half maart 1820 in werking moet treden¹²⁾. Zoon Pieter zal dan de boerderij, een huisje, 13 stukken land en 1 weide gaan pachten. De hoeve staat omschreven als "huis, schuur, stal, brouwerij, branderij, hof en plaats". Pieter moet Johan wel in huis houden en verzorgen. Nog voor de pacht ingaat overlijdt Johan Claessen echter op 6 juni 1819. Johans nalatenschap is in verhouding niet gering. Naast de hoeve omvat het een huisje bij de grote oliemolen, 20 stukken land en 1 weide, samen groot ruim 12 ha. Het geheel wordt gewaardeerd op f 13.050,-, in 2011 € 219.000. De percelen liggen nogal verspreid, wat het gevolg is van verervingen en niet steeds logische aankopen. De landbouwgronden bevinden zich in meerderheid in Rothem en Meerssen, maar zijn ook gelegen in Houthem en de buurtschap de Weert. De weide ligt in Amby. De broers Christiaan en Pieter Claessen geven eerst de nalatenschap aan¹³⁾ en gaan dan over tot de scheiding en deling¹⁴⁾. Pieter krijgt lot A waarin de boerderij, het huisje en 9 stukken landbouwgrond zijn opgenomen.

Het is zeer de vraag of Pieter Claessen de werkzaamheden in de brouwerij en branderij heeft voortgezet. Zelf geeft hij desgevraagd steeds aan landbouwer te zijn. In de 30-er en 40-er jaren is hij daarnaast enige tijd schepen (wethouder), deels tegelijkertijd ambtenaar van de burgerlijke stand en ook zetter¹⁵⁾. De herberg heeft hij in ieder geval wel aangehouden tot na 1840. Van Pieters nevenfuncties zijn o.a. de volgende 2 voorvallen uit de archieven opgedoken.

- In 1840 is schepen Claessen belast met het toezicht op het onderhoud van buurtwegen. Voor dat onderhoud wordt steengruis en grind gebruikt. Ten zuiden van Meerssen ligt een steengroeve waar inwoners van Rothem met pikhouwelen mergelsteen losmaken. Op 8 juli gaat Pieter Claessen eens poolshoogte nemen. Hij treft de groep lekker in de zon liggend aan. De 60-jarige Pieter wordt boos en geeft de 40-jarige ploegbaas Willem Obstein enkele vuistslagen op diens borst. Willem pikt dat niet en doet later zijn beklag bij burgemeester Kissels. Diens bemiddelingspoging haalt niets uit, zodat de zaak wordt verwezen naar de rechtbank in le aanleg in Maastricht.¹⁶⁾ Daar blijken de getuigen ineens helemaal niets gezien te hebben van agressief gedrag van Pieter Claessen, waarna Pieter wordt vrijgesproken.

- Op 12 april 1841 krijgt de 27-jarige Franciscus Xaverius Claessen, oomzegger van Pieter Claessen, in diens herberg ruzie met Jacobus Lenaerts. De twee lopen al scheldend en vechtend het erf van de hoeve op waar Frans bij Jacob een oor afbijt. Deze zaak wordt aanhangig gemaakt bij dezelfde rechtbank. Daar moeten Pieter en zijn vrouw onder ede verklaren wat zij van het voorval gezien hebben. Dat is weinig, omdat zij geen ooggetuigen zijn geweest van de vechtpartij. Anderen kunnen van het voorval wel een beschrijving geven. Op basis daarvan eist de aanklager een gevangenisstraf van 6 maanden en een geldboete van f 8,-; de raadsman concludeert tot vrijspraak. Het vonnis is niet gevonden.¹⁷⁾

Vanaf 1832 huwt het ene kind na het andere, in bijna alle situaties omdat de bruid in verwachting is. Jan trouwt met Lucia Boots, vertrekt naar Elsloo en is koopman, bierbrouwer en gemeenteontvanger. Elisabeth huwt Wouter Frans Ploum die in Meerssen als winkelier/caféhouder de kost verdient. Willem trouwt met Henriette Hubertine Hollard en wacht de komst van zijn eerste kind op de boerderij af. Daarna wordt hij in Jabeek graanhandelaar, winkelier en gemeenteraadslid. Margaretha huwt met de landbouwer Pieter Lambertus Vaessen, die eerst de nabij gelegen Heihof en later boerderij Terlinden in Hoensbroek pacht. Antoinette trouwt met de Belgische landbouwer/koopman Jean Baptiste Wouters en verhuist naar Orsmael-Gussenhoven.

Plattegrond circa 1840;
1. Rond 1850 afgebroken gedeelte erven Herman Snitseler,
2. Tuin erven Herman Snitseler.

Op de boerderij houdt Pieter o.a. twee paarden die in 1840 10 dagen voor gemeentelijke spandiensten zijn ingezet en een kettinghond waarvoor hondenbelasting wordt betaald. Zijn veestapel is divers zoals o.a. blijkt uit een openbare verkoop in 1837¹⁸⁾ waar 2 runderen, 2 varkens, 8 schapen en 20 kippen van hem worden verkocht en in 1866¹⁹⁾ waar 2 paarden, 1 koe en een zeug in andere handen komen.

Als Pieter en Joanna begin 1854 hun 50-jarige bruiloft vieren wonen de andere 4 kinderen nog thuis. Hun diamanten bruiloft hebben de twee niet gehaald, want Joanna Maria overlijdt in 1863. Daarvoor heeft Pieter de links aangebouwde woning en een deel van de tuin van de erven Herman Snitseler overgenomen en die woning laten afbreken. Bij die gelegenheid kan hij ook de in zijn linkerdeel ondergebrachte brouwerij en branderij hebben ontmanteld en opgeheven.

De jongste dochter Mieke trouwt in 1855 met de landbouwer Joannes Ummels, die met Pieter afsprekt de verantwoordelijkheid voor de boerderij op zich te nemen en de hoeve tezientijd als eigenaar voort te zullen zetten. De inwonende ongetrouwde zoon Petrus Hubertus overlijdt in 1866 op de boerderij.

Tijdens zijn leven heeft Pieter Claessen zijn bezit uitgebreid van ruim 6 ha naar bijna 12 ha. Dat oppervlak gebruikt hij voor het grootste gedeelte voor de verbouw van akkerproducten. Welke dat zijn is enigszins te zien in 1866²⁰⁾ als enige te velde staande gewassen van Pieter in het openbaar worden verkocht. Het gaat om 7 percelen tarwe, 7 percelen rogge en 5 percelen haver, opbrengst f 1.861,30, in 2011 € 17.500.

Na Pieters overlijden geven de kinderen de nalatenschap op²¹⁾. De boerderij wordt daarin omschreven als "een huis met schuur, stallen, mesthof, tuinen, bouwlanden en verdere aanhorigheden gelegen te Rothem ter grootte van 71 aren 85 centiaren kadaster Sectie B Nummers 894, 922, 923, 924 en 1899". Daarnaast worden een huis, boomgaard en tuintje bij de oliemolen in de Overste Breulen in Rothem, 12 percelen bouwland in Rothem en 3 stukken bouwland in Amby opgevoerd. De hoeve met naaste omgeving wordt getaxeerd voor f 3.336,85, in 2011 € 33.000,- en het geheel op f 28.560,-, in 2011 € 283.000. Deze nalatenschap moet over 8 erfgenamen worden verdeeld en daarvoor opgedeeld in 8 loten. Mieke Ummels- Claessen krijgt lot A ter waarde van f 3.570,-. Dat bestaat uit de boerderij, een vordering van f 106,- en een geldbedrag van f 127,-²²⁾.

Hoeve Ummels

Jan Ummels en Mieke Claessen wonen sinds hun huwelijk op de boerderij. Hun gezin krijgt de navolgende samenstelling:

Joannes Ummels	tr.	Joanna Maria Catharina Claessen
geb. 05-03-1827 Rothem	28-11-1855	geb. 16-05-1826 Rothem
overl. 01-08-1909 Rothem	Meerssen	overl. 21-02-1917 Rothem
Kinderen:		
- Petrus Hubertus	geb. 15-05-1856 Rothem	overl. 02-06-1856 Rothem
- Joanna Hubertina	geb. 05-03-1857 Rothem	
- Maria Gertruda	geb. 01-06-1858 Rothem	overl. 17-04-1859 Rothem
- Maria Elisabeth Wilhelmina	geb. 01-06-1859 Rothem	overl. 14-03-1869 Rothem
- Hendrikus Hubertus	geb. 11-02-1861 Rothem	overl. 28-08-1861 Rothem
- Joannes Hubertus	geb. 16-08-1862 Rothem	
- Jozef Hubert	geb. 19-02-1865 Rothem	
- Maria Margaretha	geb. 17-02-1866 Rothem	overl. 11-09-1872 Rothem
- levenloos kind	geb. 24-09-1868 Rothem	overl. 24-09-1868 Rothem
- Maria Lucia Antonia	geb. 04-09-1869 Rothem	overl. 15-02-1870 Rothem
- Petrus Joannes Hubertus	geb. 19-04-1871 Rothem	

Uit de 11 zwangerschappen van Mieke worden 10 kinderen geboren, waarvan er slechts 4 de volwassen leeftijd bereiken. Twee daarvan trouwen niet en blijven op de boerderij wonen. Zij helpen hun vader op de hoeve als knecht. Johanna Hubertina vindt als echtgenoot Joseph Arnold Dolmans. De jongste wordt leraar, trouwt met Anna Maria Antonia Hubertina Borghans en gaat in Maastricht les geven.

Miekes broer Henri trouwt in 1870 op 60-jarige leeftijd met de 30-jarige Maria Gertruda Leuchters. Het stel gaat wonen in het van Pieter Claessen geërfde huis bij de oliemolen. In 1872 krijgen ze een zoon Joseph Pieter Hubertus (Sjoke) Claessen. Helaas verliest dit kind zijn ouders kort na elkaar als hij pas 10 jaar is. Tante Mieke neemt Sjoke in huis en verzorgt hem jarenlang. Na zijn huwelijk in 1902 gaat Sjoke met zijn bruid op een in Susteren gekochte boerderij wonen.

Mieke heeft de hoeve Claessen van haar ouders geërfd. Van zijn ouders erft Jan de boerderij waar hij voor zijn huwelijk gewoond heeft en hij bezit daarnaast verschillende ha landbouwgrond. Mogelijk heeft hij voor de uitoefening van zijn bedrijf nog gronden gepacht, bijv. van naaste familieleden. Dat is niet verder onderzocht. Na het overlijden van Jan zetten zijn vrouw Mieke en 3 kinderen het landbouwbedrijf voort. Als Mieke op 90-jarige leeftijd overlijdt neemt Joseph Arnold Dolmans officieel de leiding van de boerderij over. De verkoop van de hoeve regelen de erfgenamen van Jan Ummels en Mieke Claessen pas in 1929²³⁾. Die erfgenamen zijn:

- Joanna Hubertina Dolmans - Ummels
- Joannes Hubertus Ummels
- Jozef Hubert Ummels
- Petrus Joannes Hubertus Ummels.

Zij omschrijven die als: "huizen met schuur, stallen, bakhuis, erf, tuin en bouwland te Rothem kadastraal gemeente Meerssen sectie B nrs. 694, 923, 924, 1899, 2810 en 2811 samen groot 71 are en 85 ca". Het geheel wordt op f 8.000,- gewaardeerd, in 2011 € 56.000,-. Ieder van de erfgenamen heeft recht op f 2.000,-.

Zij verkopen de boerderij aan:

- Johannes Christiaan Hubertus Dolmans
- Maria Hubertina Josephina Dolmans en
- Hubertus Johannes Dolmans,

kinderen van een van de erfgenamen, Johanna Hubertina Dolmans - Ummels.

Petrus Johannes Hubertus Ummels laat zijn f 2.000,- uitbetalen. De andere 3 erfgenamen houden een rente-dragende vordering op de 3 kopers. Die spreken af dat zij samen f 1.000,- bijeen zullen brengen voor noodzakelijk onderhoud aan en enige verbouwing van de boerderij.

In dezelfde akte wordt de verdere nalatenschap van Jan Ummels en Mieke Claessen gescheiden en gedeeld. Het gaat hier om een boerderij met stukken landbouwgrond in Rothem, groot ruim 7 ha en enkele percelen bouwland in Amby, groot ruim 1½ ha.

De broers Jozef Hubert (Jozef) en Johannes Hubertus (Hubert) Ummels wonen hun leven lang op de boerderij. Hubert heeft zijn boerenbestaan verschillende jaren gecombineerd met het kassierschap van de Boerenleenbank²⁴⁾. Het huishouden wordt in latere jaren verzorgd door nichtje Virginie Dolmans. Jozef overlijdt in 1941 en Hubert in 1943.

Hoeve Dolmans

Sinds zijn huwelijk met de oudste dochter is Joseph Arnold Dolmans op de witte boerderij gaan wonen.

Joseph Arnold Dolmans	tr.	Johanna Hubertina Ummels
geb. 25-04-1854 Ifteren	15-11-1887	geb. 05-03-1857 Rothem
overl. 20-10-1936 Rothem	Meerssen	overl. 08-12-1943 Rothem

Kinderen:

- Jozef Hubertus Hendrik	geb. 01-09-1888 Rothem	
- Johannes Hubertus	geb. 29-01-1890 Rothem	overl. 28-05-1890 Rothem
- Maria Hubertina Virginie	geb. 27-04-1891 Rothem	
- Johannes Christiaan Hubertus	geb. 09-06-1893 Rothem	
- Maria Hubertina Dorine	geb. 16-02-1895 Rothem	
- Jozef Hubertus Louis	geb. 12-12-1896 Rothem	
- Maria Hubertina Josephina	geb. 27-03-1898 Rothem	
- Hubertus Johannes	geb. 24-01-1900 Rothem	
- Joseph Hubertus	geb. 10-07-1901 Rothem	overl. 17-09-1902 de Weert

De familie verhuist in de 20-er jaren naar Klinkenberg 60.

De oudste zoon Jozef Hubertus Hendrik (Harry) trouwt met Johanna Maria Hubertina Smets. Hij heeft een melkwijk en woont tot 1951 op de witte boerderij. Het gezin kent de volgende samenstelling:

Jozef Hubertus Hendrik Dolmans	tr.	Maria Hubertina Smets
geb. 01-09-1888 Rothem	08-05-1919	geb. 28-10-1890 Gemmenich
overl. 03-06-1951 Rothem	Meerssen	overl. 20-02-1949 Rothem

Kinderen:

- Jozef	geb. 15-05-1920 Rothem
- Maria	geb. 22-02-1922 Rothem
- Hubert	geb. 21-10-1923 Rothem
- Dorien	geb. 09-12-1924 Rothem
- Louise	geb. 30-09-1928 Rothem
- Frits	geb. 26-01-1930 Rothem

De oudste dochter Maria Hubertina Virginie (Virginie) blijft ongetrouwd en verzorgt verschillende jaren de huishouding op de boerderij. Johannes Christiaan Hubertus wordt hoofdonderwijzer en is vrijgezel gebleven. Maria Hubertina Dorine (Dorien) trouwt in 1917 met Pieter Jozef Engelen. Jozef Hubertus Louis (Louis) studeert voor onderwijzer, huwt met Emilie Meijers en vertrekt naar Heerlen. Maria Hubertina Josephina (Maria) trouwt met Pieter Laurens Canisius en woont later op Klinkenberg 60. Hubertus Johannes (Hubert) huwt met Maria Hubertina Linckens. Hubert woont tot 1940 op de tegenover de witte hoeve gelegen boerderij "het Geudsche" op het adres Tussen de Bruggen 82 en verhuist dan naar Klinkenberg 157²⁵⁾.

De drie eigenaren Dolmans uit 1929 willen in 1950²⁶⁾ tot scheiding en deling overgaan van "huizen met schuur, stallen, bakhuis, erf, tuin en boomgaard te Rothem Tussen de Bruggen kadastraal bekend Gemeente Meerssen sectie B nummers 894, 923, 924, 1899, 2810 en 2811, samen groot 71 are en 85 ca". Overeenkomstig het bepaalde in 1929 wordt dit geheel gewaardeerd op f 9.000,-. Hubertus Johannes Dolmans ontvangt van Pieter Laurens Canisius diens waardeandaal van f 3.000,-, zodat er twee eigenaren overblijven:

- Pieter Laurens Canisius voor 2/3 deel;
- Johannes Christiaan Hubert Dolmans voor 1/3 deel.

Nadat Maria Hubertina Josepha Dolmans op 4 april 1972 is overleden willen de eigenaren tot scheiding en deling overgaan van "woonhuis met schuur, stallen, verdere aanhorigheden, ondergrond, erf, tuin en boomgaard aan de Klinkenberg 1 en de boomgaard aan de Heideweg te Rothem"²⁷⁾. Johannes Christiaan Hubert Dolmans ontvangt van Pieter Laurens Canisius diens waardeandaal van f 3.000,-. Hierdoor komt de witte boerderij geheel in handen van de familie Canisius en wel in de verhouding:

- Pieter Laurens Canisius, vader, 5/8 deel;
- Hendrik Gerardus Hubertus Jacobus Canisius, zoon, 1/8 deel;

- Hubertina Gerarda Josephina Maria Canisius, dochter, 1/8 deel en
- Franciscus Gerardus Hubertus Jacobus Canisius, zoon, 1/8 deel.

Hoeve Canisius / Bisschoff

Pieter Laurens Canisius is van 1/3 eigenaar in 1929 in 1972 samen met zijn kinderen volledig eigenaar geworden van de witte hoeve. Hij is landbouwer, woont niet op de boerderij maar op het adres Klinkenberg 60.

Hoeve Bisschoff voor 2000.

Het gezin Bisschoff komt in 1940 in Rothem wonen en pacht daar de boerderij "Het Geudsche". De levensomstandigheden op deze boerderij zijn zonder meer slecht²⁸⁾. Als de eigenaren van de witte hoeve in 1951 een pachter zoeken hoeft Mathieu Bisschoff niet lang na te denken. De eigenaren vragen een bescheiden pacht maar daar staat tegenover dat de onderhoudskosten van de hoeve voor rekening van de pachter zijn. Mathieu Bisschoff sluit een pachtvereenkomst en verhuist met zijn gezin naar Klinkenberg 1.

Dat gezin bestaat uit de volgende personen:

Johannes Mathijs Bisschoff	tr.	Anna Maria Blezer
geb. 24-10-1903 Vaals	circa 1932	geb. 19-10-1905 Wittem
overl. 02-09-1996 Rothem		overl. 18-12-1985 Rothem
Kinderen:		
- Johan August Lambertus	geb. 18-07-1933 Heerlen	
- Mathieu Gerard Willems	geb. 20-03-1935 Eijs	
- Maria Helena Willems	geb. 16-04-1936 Eijs	overl. 25-07-1936 Eijs
- Stephan Joseph Hubert Willem	geb. 06-06-1937 Eijs	
- Maria Elisa Willem	geb. 21-07-1938 Eijs	
- Maria Andrea	geb. 21-04-1942 Rothem	
- Anna Maria Agatha	geb. 19-08-1944 Rothem	
- Anna Maria Francisca	geb. 17-12-1945 Rothem	
- Pieter Jozef	geb. 24-01-1950 Maastricht	

De omvang van het gepachte land loopt op tot 25 ha. Daarop verbouwt Mathieu Bisschoff granen en aardappelen. In de winter in de stallen en in de zomer in weilanden houdt hij maximaal 35 koeien.

In 1975 komt de oudste zoon Lambert op de boerderij terug om zijn vader te assisteren en om enige tijd later het runnen van de boerderij van hem over te nemen. Door een ongeval bij het melken en het feit dat het hebben van een melktank verplicht wordt besluit Lambert in 1980 de koeien weg te doen.

Een paar jaar later herdenken Lamberts ouders dat zij 50 jaar getrouwd zijn. De witte boerderij wordt gedeeltelijk ingepakt met groen en bloemen en een regionaal bekende kunstenaar maakt een fraai schilderij van de boerderij, dat binnen een ereplaats krijgt.

In 1985 overlijdt moeder Bisschoff en in 1996 vader Bisschoff, beiden op de boerderij.

Lambert heeft 3 dochters die allen besluiten geen boerin te worden. Als Lambert dan ook in 2001 met pensioen gaat is er binnen de familie geen opvolging. De pachtvereenkomst wordt niet verlengd, Lambert gaat op Heideweg 11 wonen en de witte boerderij komt leeg te staan.

Op een website²⁹⁾ wordt de hoeve in Valkenburgs dialect als volgt omschreven: "Aan 'ne zietak van de Geul, 't Gäölke, bevingk ziech de mergele haof Bisschoff. In de tuupevel sjeit 't jaortal 1782. Ein van de sjure haet speklaoge".

Op een andere website³⁰⁾ is de omschrijving "Zeer schilderachtig boerderijcomplex, onregelmatig gegroepeerd om een binnenplaats, alles uit baksteen, XVIII, puntgevel 1782, schuur met speklagen". Het complex is nationaal kenmerkend en heeft een zeer hoge cultuurhistorische waarde.

Hoeve Bisschoff na 2000.

Hoeve in verval.

De eigenaren, de kinderen Canisius, vinden een aannemer die de boerderij in 2005 van hen koopt. Deze aannemer heeft bouwplannen die gezien de rijksmonumentstatus van de boerderij geen goedkeuring kunnen krijgen. Ondertussen doet de leegstand de boerderij geen goed. Als dan een zware herfststorm over Rothem raast stort een gedeelte in. Het verval van de boerderij zet zich daarna voort, waardoor een einde lijkt te komen aan de eeuwenlange bijzondere markering van de plek waar het Geulke in Rothem onder de weg door stroomt.

Vraag en antwoord

Bierboek: Tussen Nijmeegsch Mol en Venloosch Alt

Journalist en schrijver Twan Dohmen uit Cuijk is na zijn eerste boek 'Het ruikt hier naar karamel, een snoepjeslucht' druk doende een tweede uitgave over bier en brouwerijen te realiseren.

'Tussen Nijmeegsch Mol en Venloosch Alt' beschrijft de geschiedenis van bier in het Rijk van Nijmegen, Land van Cuijk en Noord-Limburg. Waarschijnlijk zal dit boek medio 2012 verschijnen.

Om de uitgave zo compleet mogelijk te maken roept de auteur de hulp in van de bevolking. Wie meer weet over bier en brouwerijen kan Twan Dohmen bellen (06-24355797) of e-mailen (twandohmen@home.nl).

Leden van de broederschap van Maria Onbevlekt ontvangen Onze Lieve Vrouw Sterre Der Zee te Maastricht

Het betreft hier leden van de Broederschap uit de achttiende en negentiende eeuw, waarvan enkel de naam en de voornaam(en) in het ledenregister vermeld staan en die wij tot heden niet verder hebben kunnen identificeren.

Wij zouden bij gelegenheid van het 300-jarig bestaan in 2014 graag een ledenlijst willen uitgeven, waarin zo mogelijk over ieder lid enige bijzonderheden worden meegedeeld. Het zal wel niet mogelijk zijn dit voornemen over de hele lijn te realiseren, maar wij hopen met veler hulp toch een stap nader tot ons doel te komen.

Ruud Philips, Bieslanderwe 88, 6213 AM Maastricht, tel. 043-3215673, e-mail: ruudenannie@ziggo.nl

Franciscus Delahaye	1714 - 1755
Guillaume Lecoeur	1714 - 1722
Caspar Pluckers	1714 - 1742
Johan Collard	1716 - 1740
Theo Reggers	1716 - 1738
Servaas E. Gadet	1716 - 1735
Balthazar Nijpels	1717 - 1726
Petrus Thomas	1718 - ?
Johan van Walsden	1719 - 1730
Johan Lo(o)yens	1720 - 1737
Johan Dheur	1721 - 1733
Guill. Bovens	1723 - ?
Dionysius Dresens	1724 - 1773
Servaas Charong	1725 - 1754
Franc. Dehuij	1726 - 1744
Lamb. Lambrigs	1727 - 1740
Herman Swinnen	1730 - 1751
Lamb. Roosen	1731 - 1743
Conrad Nijpels	1732 - ?
A. Dolhain	1733 - 1736

Jac. Penninx	1735 - 1763
Henricus Dolhain	1739 - 1784
Joannes Caris	1737 - 1741
Johan Jac Demee	1740 - 1795
Leonard Vandebroeck	1741 - 1774
Frans Beckers	1741 - ?
Sebast. Paes	1742 - 1757
Johan Royen	1744 - 1790
Carolus Caris	1747 - 1793
Christiaan Vandebroek	1748 - 1785
Jac. Reijntjens	1748 - 1783
Nic. Lousbergh	1749 - 1770
Joannes Cuijpers	1750 - 1781
Leon Wijnands	1751 - 1787
Laurent Geluckx	1752 - 1769
Johan Thijssens	1754 - 1761
Johan Janssen	1761 - ?
Ludovicus Franssen	1765 - ?
Johan Caris	1767 - ?
Gabriel Vandereijken	1769 - 1799
Arnold Nelissen	1770 - ?
Franc. Xav. Beckers	1771 - ?
Corn. Math. Looyens	1773 - 1802
Hendrik Dirx	1776 - ?
Johan Hendrik Thomassen	1781 - 1814
Gabriel Willem Lijssens	1784 - 1826
Ludovicus Franssen	1787 - ?
J. M. Mesters	1796 - 1828
Winand Denis	1804 - 1809
Joh. Hermans	1806 - 1813
Joh. Sebast. Emons	1806 - 1835
Gerard Maurissen	1808 - 1810
Leon Mulkens	1808 - ?
Petrus Musch	1809 - ?
Leonard Anton Thomas	1814 - 1817
Petrus Debruijn	1816 - 1821
Hendrik Laeven	1816 - 1855
Gerard Timmers	1817 - ?
Hubert Defresne	1819 - ?
Jan Antoon Diederer	1833 - 1847
Jan Hubert Pieters	1833 - ?
Nicolaas Stijlen	1834 - 1843
Michel Jan van den Boorn	1836 - 1838
Jules Joseph Krans (c.q. Crans)	1838 - 1854
Math. Nelissen	1839 - 1865
Alphons Somya	1839 - ?
Andre Hamers	1847 - 1856
Leonard Swelschen	1848 - 1866
Jan Hendrik Hubert Timmermans	1851 - 1870
Gerard Houben (Vrijthof)	1864 - ?

Boeken / CD's

Jaak Slangen, **Dao is nooit euver gekald gewaore!**
(de familie peters honderd jaar op de eeuwenoude Munnichshof)

Op de grens tussen Montfort en Posterholt ligt middenin het Munnichsbos de betreffende eeuwenoude boerderij. Het boekwerk concentreert zich op de pachtersfamilie Peters die de boerderij in 1911 kwamen bewonen en die nog steeds op de boerderij wonen. Daarnaast wordt er verteld over de geschiedenis van de boerderij en andere pachters.

Op 16 september 2011 verschijnt
'Kènjerkjes van Ophove'

een tweedelig fotoboek van en over Ophoven (B).
Het bevat: - pakweg 1100 prachtige bladzijden.
- ruim 2400 fascinerende foto's.
- 40 vlot geschreven thema's.
- hardcover en leeslintje
- mooi verpakt in een foedraal.

Kosten: 30 euro voor de twee (excl. 8 euro verzendkosten binnen België).

Voor info:

Gerard Gerits tel. 011 765776
gerard.gerits@telenet.be
Agnes Pepels tel. 089 566238
pepelsjes@skynet.be
Christine Sleven tel. 089 565353
CS270073@euphony.net
GHKK tel. 089 701410
info@heemkringinrooi.net

Betaling o.v.v. TV Boek Ophoven, Bellevuestraatje 1,
3640 Ophoven
IBAN BE 58 144868 499179 - BIC GEBABEBB
Let op, het boek is praktisch uitverkocht. En er komt
geen tweede druk.
Er wordt op afroep wel een DVD ter beschikking
gesteld voor 15 euro, excl. verzendingskosten.

In oktober 2011 verschijnt het boek **'Dood, maar niet vergeten'**. Subtitel: 'Graven en grafkelders op d'n Aje Kirkhaof in Roermond'. Auteur is John Vaessen. Het boek wordt uitgegeven door de Stichting Oude Kerkhof Roermond.

De Roermondse begraafplaats 'd'n Aje Kirkhaof' nabij de Kapel in 't Zand, is één van de oudste algemene begraafplaatsen in ons land. De begraafplaats kent vele historische graven en grafmonumenten. Een driehonderdtal daarvan gaf aanleiding tot verder onderzoek en beschrijving.

Al jarenlang verzorgt de Stichting Oude Kerkhof rondleidingen over de monumentale begraafplaats. Ook als gids probeert auteur John Vaessen samen met zijn collega-rondleiders belangstellenden te interesseren in de historie van de begraafplaats die beschouwd kan worden als de afspiegeling van twee eeuwen Roermondse geschiedenis.

In zijn boek 'Dood, maar niet vergeten' legt John Vaessen, behalve op de bekendste grafmonumenten, ook een sterke nadruk op de minder bekende graven. Graven die betrekking hebben op de Tweede Wereldoorlog, geestelijken, lokale industriëlen, kunstenaars, adel, 'kermisadel' en een groot aantal 'gewone Roermondse' dat onopvallend leefde in het 19de en 20ste eeuwse Roermond. Dat maakt het boek extra interessant voor tal van Roermondse families wier naam verbonden is aan de begraafplaats en een bron voor verder historisch onderzoek. Het boek is vormgegeven in A4 formaat en bevat 248 rijk geïllustreerde pagina's.

U kunt het boek bij voorintekening verwerven voor een gereduceerde prijs van € 22,50. In de vrije verkoop kost het boek € 25,00. Als u wilt voorintekenen kunt u het aantal boeken maal € 22,50 overmaken op rekening 17.41.69.558. van de Stichting Oude Kerkhof onder vermelding van "boek John Vaessen" en uw naam en adres. U kunt het boek meenemen na de presentatiebijeenkomst op 16 oktober om 14.00 uur in de Oranjerie, of het wordt bij u thuis bezorgd.

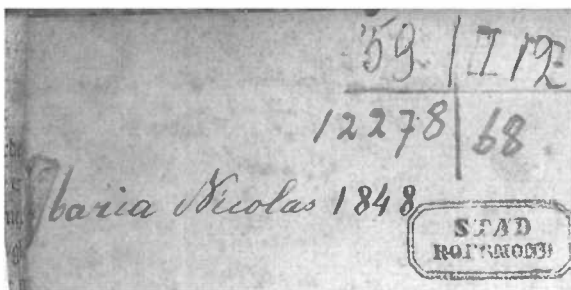
P.G.H. Vullings, **Van Kessel naar Helden**, Jacobs, 2011. Boek beschrijft een tak Jacobs die van Kessel naar Helden trokken en daar is uitgewaaid. Het boek bevat ruim 120 afbeelding en 162 pagina's. Na 17 september kan het boek alleen nog worden geleverd na overleg met de auteur.
E-mail: vollinc@gmail.com

als dat van haar vader sterft ze jong op 10 februari 1847. Ze is slechts 29 jaar oud. Hadden de Vroomens een of andere kwaal?

Maria Nicolas, 1848

De tweede naam in het boekje is die van Maria Nicolas. Welke Maria Nicolas hiervoor in aanmerking komt is ongewis. Er zijn twee hoogstwaarschijnlijke kandidaten namelijk Maria Francisca Joanna geboren op 16 april 1833 in Roermond en Maria Petronella Hubertina geboren op 8 december 1835 eveneens in Roermond. Zij worden uit het huwelijk van Barbara en Karel als derde en vierde kind geboren. Na het overlijden van hun halfzus Anna in 1848 heeft één van deze twee waarschijnlijk het boekje van hun moeder gekregen.

De Maria's hadden nog een tweetal oudere broers waarvan Antonius Franciscus Hubertus de grondlegger wordt van het atelier voor glasschilderkunst van de familie Nicolas.²⁾ De andere broer Joseph wordt goudsmidgezel.

Stamvader van de familie Nicolas is Frans Mathurin Nicolas (1731-1783). Hij was een uit Nancy afkomstige chirurgijn die in dienst was van het Oostenrijkse leger. Zijn zoon Antonius Josephus Nicolas 2 april 1762 geboren was ook chirurgijn en huwde in

Stamvader van de familie: Frans Mathurin Nicolas.

Roermond met Jacomina Le Roux. Zowel vader en zoon Nicolas vertrokken uit Roermond rond 1788 en lieten nooit meer iets van zich horen. Jacomina bleef achter met vier kinderen.

Antonius Frans(iscus) Hubertus Nicolas (in de bevolkingsregisters en burgerlijke stand staat de naam soms als Nicolas of Nicôlas geschreven) wordt op 29 december 1826 geboren en is de grondlegger van de beroemde ateliers voor de glasschilderkunst in 1855. Het atelier leverde glas in lood over de hele wereld. Zijn zoon Carolus Antonius Hubertus Nicolas geboren in 1859 is tevens glasschilder van beroep en zet samen met zijn oudere broer Frans het atelier voort onder de naam Nicolas & Zn. Carolus oftewel Charles is de vader van de beroemdste telg van de Nicolas familie. Josephus Antonius Hubertus Franciscus Nicolas wordt geboren op 6 oktober 1897.

Deze Nicolas met de roepnaam Joep is een veelzijdig kunstenaar die vermaard is om zijn glas in lood ramen en schilderkunst. Joep verkoopt het familiebedrijf als hij in 1939 naar de Verenigde Staten vertrekt. Evenals in Europa krijgt hij in de VS veel opdrachten. Jarenlang pendelt hij dan ook op en neer totdat hij begin 1959 weer terugkeert naar Nederland.³⁾ Hij overlijdt in 1972 en is begraven in Eys.

Zijn dochter Sylvia en neef Joep Nicolas van Rongen, zetten de familietraditie voort. Dochter Claire is schrijfster. De dochters van Joep en zijn vrouw Suzanna leven nog en wonen in de Verenigde Staten.⁴⁾

Het Duitse kinderboekje is hoogstwaarschijnlijk via Anna Vroomen in de familie Nicolas terechtgekomen. Wie weet hebben de kinderen uit deze familie verhaaltjes uit dit boekje gehoord. Misschien heeft de moeder van Joep Nicolas, Hortense Schieffer wel voorgelezen uit het boekje.

Lässige hand machet arm, aber der fleissigen hand machet reich

Het kinderboekje zal hoogstwaarschijnlijk deel hebben uitgemaakt van de bibliotheek van de Familie Nicolas. Deze bibliotheek van de firma Nicolas-Weiss is geschonken aan het gemeentearchief.

Parenteel van Maria Barbara Reichenberger

I. **Maria Barbara Reichenberger**, geb. Eupen 27 jan. 1793, onderwijzeres, † Roermond 14 juni 1869, dr. van Mathijs Gregorius en Anna Maria Loos, tr. 1e Roermond 26 april 1824 **Jan Peter (Joannes Petrus) Vroomen**, geb. Maastricht? 1791, Schoenmaker, † Roermond 15 april 1821, zn. van Servatius; tr. 2e Roermond 26 april 1824 **Karel Leonardus Nicolas**, geb. Roermond 6 sept. 1784, Chirurgijn in Oostenrijkse leger zie portret, zn. van Antoon Joseph en Jacobina Leroux en wedr. van Anna Maria Sophia Abels.

Uit het eerste huwelijk:

1. **Maria Anna Ida Vroomen**, geb. Maastricht 1 aug. 1818, † Roermond 10 febr. 1847.
2. **Amalia Cornelia Hubertina Vroomen**, ged. Roermond 23 juli 1820, † ald. 23 mei 1821.

Echtpaar Nicolas-Nys met kinderen en kleinkinderen, 1962.

3. **Carolina Barbara Hubertina Vroomen**, geb. Roermond 18 jan. 1832, † ald. 5 nov. 1832.

Uit het tweede huwelijk:

4. **Antonius Franciscus Hubertus**, volgt II.
5. **Joseph Nicolas**, geb. Roermond 14 juni 1829.
6. **Maria Francisca Joanna Nicolas**, geb. Roermond 16 april 1833, † Gulpen 30 sept. 1918.
7. **Maria Petronella Hubertina Nicolas**, geb. Roermond 8 dec. 1835, † ald. 4 sept. 1879.

II. **Antonius Franciscus Hubertus Nicolas**, geb. Roermond 26 dec. 1826, Glasschilder, Scilder van religieuze onderwerpen, † Roermond 5 okt. 1894, tr. Roermond 22 aug. 1854 **Rosalia Crestina Francisca Stroobant**, geb. Leerdam 9 okt. 1826, † Roermond 5 mei 1902, dr. van Antonius Franciscus Adrianus en Maria Elisabeth Claessens.

Uit dit huwelijk:

1. **Antoon Frans Adriaan Alexander**, volgt IIIa.
2. **Carolus Antonius Hubertus**, volgt IIIb.
3. **Florentina Maria Hubertina**, volgt IIIc.
4. **Maria Rosalia Johanna Hubertina Nicolas**, geb. Roermond 3 maart 1867, tr. Roermond 22 mei 1888 Georgius Felix Marie Prosper Willems, zn. van Felix Jan Baptiste en Charlotte Marie Limnander.

IIIa. **Antoon Frans Adriaan Alexander Nicolas**, geb. Roermond 30 nov. 1855, † Roermond 25 okt. 1928, tr. Roermond 27 sept. 1887 **Maria Elisabeth Hubertina Andriessens**, dr. van Hubertus Franciscus en Maria Francisca Hubertina Gruijters.

Uit dit huwelijk:

1. **Frans Joseph Antoon Hubert Nicolas**, geb. Roermond 1 juni 1890, † ald. 11 jan. 1891.

2. **Frans Joseph Hubert Marie Nicolas**, geb. Roermond 20 jan. 1892.

3. **Joseph Marie Antoon Hubert Nicolas**, geb. Roermond 15 april 1895, † ald. 25 maart 1897.

IIIb. **Carolus Antonius Hubertus Nicolas**, geb. Roermond 9 juni 1859, † ald. 2 juni 1933, tr. Roermond 21 april 1891 **Henriette Marie Josephine Hortense Schieffer**, dr. van Hubert Jozef Frans en Marie Theresia Josephina Hubertina Naus.

Uit dit huwelijk:

1. **Theresia Antoinette Hubertina Maria Nicolas**, geb. Roermond 27 jan. 1892.
2. **Maria Rosalia Hubertina Josephina Nicolas**, geb. Roermond 6 dec. 1892.
3. **Carolus Maria Joseph Antonius Nicolas**, geb. Roermond 24 maart 1895.
4. **Josephus Antonius Hubertus Franciscus**, volgt IV.
5. **Edmond Antoine Joseph Hubert Nicolas**, geb. Roermond 2 dec. 1902.

IV. **Josephus Antonius Hubertus Franciscus Nicolas**, geb. Roermond 6 okt. 1897, Glasschilder, Kunstschilder, † Steyl 25 juli 1972, tr. Roermond 23 april 1924 **Suzanna Melania Charlotta Maria Nys**, geb. Kortrijk 4 nov. 1902, † Tegelen 1 april 1985.

Uit dit huwelijk:

1. **Theresia Emerentia Maria Clara Nicolas**, geb. Schoorl 18 juni 1925.
2. **Hortensia Margaretha Maria Sylvia Nicolas**, geb. Schoorl 24 mei 1928.

IIIc. **Florentina Maria Hubertina Nicolas**, geb. Roermond 27 juli 1862, tr. Roermond 9 mei 1882 **Jean**

Durch ihre Ehrlichkeit hat sie mein
gandes Vertrauen gewonnen.

Ein fauler Mensch wird niemals froh.

O Gott wie gut bist du!

O Gott wie gross bist du!

Louis Guillaume Cayaux, zn. van Maximiliaan/Mathieu en Jacoba Zeegers.

Uit dit huwelijk:

1. **Maximiliaan Franciscus Cayaux**, geb. Roermond 18 nov. 1884.
2. **Franciscus Ludovicus Cayaux**, geb. Roermond 7 dec. 1888.

Noten

1. De genealogische gegevens in dit artikel zijn afkomstig uit de literatuur, de bevolkingsregisters en de Burgelijke Stand van Roermond, aangevuld met verkregen gegevens van de heer L. Moonen en Delhounge, E., *Roermondse geslachten*, Maastricht, 1956

2. Z. van Ruyten-Zeman, *De firma Nicolas te Roermond. Glasschilderkunst uit de negentiende en vroeg-twintigste eeuw*, in, *Publications 1996 Jaarboek van limburgs Geschied- en Oudheidkundig genootschap*, deel 132, Landgraaf, 1996 p. 199
3. J. Slangen, *De beelden kunstenaar Joep Nicolas (1897-1972). Een biografisch portret*, in, eindred L. Wolters *Spiegel van Roermond, 2006*, Roermond 2006 p. 64
4. augustus 2011. beide zijn gehuwd geweest en hebben een aantal kinderen.

Overzicht. Genealogische artikelen relevant voor Limburg

In deze rubriek willen wij u attenderen op genealogische artikelen die elders zijn verscheen maar eveneens interessante informatie kunnen bevatten. Als u zelf op een artikel stuit, late het ons dan weten.

In Heraldisch Tijdschrift (jaargang 17 nr. 1) over de familie Stroekxs van den Broek en het familiewapen van Den Broek te Weert.

In het Archievenblad (jaargang 115 2011 nr. 4) een artikel over het verder toegankelijk maken van de geschiedenis van Roermond.

In Limburg Het oude Land van Loon (jaar 89 nr.3) een artikel over Familie Olislagers te Elen, en De Bors d'Alcantara; familie Lambrechts te Grevenbich en over Hubert vrijens, ruiter in het staatse leger en minderbroeder.

In Genealogie (tijdschrift voor familiegeschiedenis) (jaargang 17 nr. 2 juni 2011) over De familiegeschiedenis van Sjors Zanoli (familieonderzoek naar rondreizende voorouders), mededeling dat de Sonttolregisters online zijn, De vele gezichten van de PTT (personeelsdossiers van de PTT zijn nu raadpleegbaar bij het CBG), over George Hollard, 1752-1823 (leven van George Hollard deze Zwitserse beroepsofficier trad in dienst van de staats tropen en werd later belastingambtenaar in Maastricht) en D. Kerssens schrijft over, De behouden stam. Genealogie van de familie kerstiens, Kerstens, Kerssens en karstens (familie uit Neuenkirchen Westfalen met tak in Roermond)

In De maasgouw (jaargang 130 nr. 2) H. Boersma, Jean Joseph Balthasar Dubois (vader van Eugène Dubois) en de bevolkingslijsten Dulken (1801) en Boishemer (1770-1870), bronpublicatie door het stadsarchief van Viersen en de Verein für Heimatpflege e.V. Viersen

Gens Germania (jaargang 37 nummer 2 juli 2011) over De "Bergische Familie" Stocker. Een in Nederland/Nederlands-Indië verzeilde tak. Een familie met in een grensgebied met onder andere in Nederland Vaals en Maastricht.

De Familie Goudsmit en het Vellenhuis te Roermond

Korte geschiedenis Roermondse joden voor 1850

Roermond is mogelijk een van de eerste plaatsen in het huidige Nederland waar joden worden vermeld. In 1275 komt een zekere Jacob Ben Alexander (ook wel Yacobus de Ruremunde) voor op een lijst van gezins-hoofden in Keulen.¹⁾ Tot in de 16e eeuw duiken er regelmatig joden op in Roermond. De oudst bekende joodse gemeenschap in het huidige Nederland heeft in Maastricht gelegen. Uit een Maastrichtse schepenbrief blijkt dat er al in 1295 een synagoge lag in de toenmalige Jodenstraat (Platea Judeorum).²⁾

Een plakkaat van Alva verbiedt op 15 mei 1570 het wonen van joden in het 'vorstendom Gelre en Graefschap Zutphen'.³⁾ In feite is dit een herhaling van een decreet van Karel V uit 1546 waarin hij gelast dat alle joden de Nederlanden moeten verlaten. Tijdens een onderzoek in 1756 blijken er in de Oostenrijkse Nederlanden 76 joden te wonen maar geen enkele in Roermond. In 1788 oordeelt het verlichte Hof van Gelre in Roermond dat joden op humanitaire gronden op beperkte schaal moeten worden toegelaten. Begin 19e eeuw vestigen zich weer enkele joodse families in Roermond. Vanaf de jaren twintig van de 19e eeuw groeit de joodse gemeenschap in Roermond gestaag. Volgens de algemeen volkstelling van 1830 bevinden zich dat jaar 29 Israëlieten in Roermond.⁴⁾ Samuel Goudsmit vestigt zich rond 1833 in Roermond. Hij is koopman van beroep. Samuel Goudsmit of Goldsmit komt voor op een lijst van de Israëlitische gemeenschap uit 1837. Hij ondertekend de lijst als secretaris.⁵⁾ Op de betreffende lijst komen 110 perso-

nen voor. Let wel de Israëlitische gemeenschap Roermond bevat ook de dorpen Linne, Montfort en Beegden.

Hieronder zullen een aantal decennia apart worden belicht die enige duidelijkheid verschaffen betreffende de joodse gemeenschap in Roermond.

De joodse gemeenschap Roermond, 1850-1860

Gedurende de bovenstaande periode bevinden zich volgens de bevolkingsregister 239 joden te Roermond. Vanaf de jaren dertig van de 19e eeuw komen er relatief veel joden naar Roermond. Een mogelijke reden hiervoor valt te vinden in de grote bevolkings-groei veroorzaakt door de snelle industrialisatie van Roermond.

Joden hadden van oudsher nauwelijks toegang tot overheidsambten en konden ook geen lid worden van gilden of ambachten. Hierdoor moesten ze zich veelal

toeleggen op handelsberoepen of andere professies die inhielden dat er regelmatig moest worden gereisd. Handelaren trekken veelal naar steden waar sprake is van een grote bevolkingsgroei en waar dus economische kansen liggen.

Van de joden die in Roermond verbleven gedurende de betreffende jaren, is het merendeel van Duitse afkomst. Ook de familie Goudsmit heeft Duitse voorouders zoals te zien is in de genealogische gegevens.⁶⁾ De economische gunstige omstandigheid is niet de enige verklaring waarom zoveel Duitse joden naar Roermond kwamen. Er moeten nog meer verklaringen zijn aan te wijzen. Ook Duitsland had voldoende steden met economische perspectieven. Het nabij gelegen Duitse Ruhrgebied was zelfs een van de grootste industriegebieden van Europa.

In oktober 1813 verloor Napoleon de slag bij Leipzig.⁷⁾ Dit had grote consequenties voor joden in de gebieden die niet meer onder Frans gezag vielen. Immers, onder de Fransen hadden de joden in bezette Duitse gebieden dezelfde rechten gekregen als andere inwoners. Ze mochten zich vrij in de "Franse" gebieden vestigen en hoefden geen geleit meer bij zich te hebben.⁸⁾

Bovendien golden er geen beroepsbeperkingen meer.⁹⁾ Aan deze voor joden grote mate van vrijheid kwam weer een einde na de Franse nederlaag. De beperkende

Julius Sallie Goudsmit met moeder en grootmoeder.
Collectie H. Goudsmit

Pruisische wetgeving tegen joden werd (her)ingevoerd. Kortom, de leefomstandigheden voor de Duitse joden gingen achteruit. In Nederland daarentegen, behielden joden gelijke rechten. Voor veel Duitse joden was dit een aantrekkelijk alternatief. Velen trokken dan ook, al dan niet illegaal, naar Nederland. Pas in 1847 stelde de Pruisische koning Friedrich Wilhelm IV een regeling vast, die joden behorend tot het koninkrijk Pruisen, gelijke burgerrechten gaf.¹⁰ Het huidige Duitsland was nog geen eenheidsstaat en pas bij het ontstaan van het Duitse Keizerrijk in 1871, kregen joden overal gelijke rechten.¹¹

De joodse gemeenschap Roermond 1880-1890

De economische situatie in Roermond veranderd drastisch in de tweede helft van de 19e eeuw. De textielindustrie stort in en in 1882 verdwijnt de papierindustrie. In de nijverheidssector gaat het over het algemeen slecht. Uitzondering hierop zijn de kunstateliers waarvan dat van Cuypers & Stoltzenberg het meeste beroemde is. De landbouwsector, waarbij Roermond als centrumgemeente en marktplaats een belangrijke rol speelt, raakt in de jaren 70 van de 19e eeuw in een crisis die tot begin 20ste eeuw duurt.¹² De komst van spoorwegen en andere infrastructurele verbetering, zijn ook voor sommige joden funest. Velen verdienen als tussenhandelaar hun brood. Zij zorgen ervoor dat goederen vanuit steden getransporteerd worden naar het platteland. Deze handel valt nu grotendeels weg.

Evenals elders in Limburg liep het aantal joden terug. Een groot deel vertrok naar Amsterdam. In totaal verbleven er nog 207 joden in Roermond. Het merendeel van de volwassen geworden kinderen vertrekt naar elders om een bestaan op te bouwen. Van de kinderen Goudsmit die tussen 1840 en 1860 in Roermond waren geboren, vertrokken er acht naar elders.¹³

De joodse gemeenschap Roermond 1900-1915

De neergang van de industrie in Roermond - uitgezonderd de kunstateliers - werkt nog steeds door. Na 1900 ontstaat er wel een steeds groter pendelverkeer naar Zuid-Limburg. Roermondse joden gingen in de mijnen werken. De in Roermond geboren joodse schrijver Jacob Hiegentlich, legde dit vast in een scène op het Roermondse station: *D'r zaten veel mijnwerkers binnen, ongewassen en ongeschoren, ruige mensen, die zoo uit hun bed of uit de kroeg kwamen.*¹⁴ De vader van Jacob, Sallie Hiegentlich bezocht als "reiziger" Roermond. Hij vond onderdak bij Rosetta Hertsberger. Deze had een huwbare dochter Rosalia Egger. Sallie Hiegentlich huwde met haar en begon hij een goedlopende winkel in manufacturen in Roermond.

Rond 1900 waren de crisisjaren in de landbouwsector voorbij. De sector had meer geld te besteden dan ooit en de mechanisatie van het boerenbedrijf ging steeds verder. Inventies zoals de bouw van tuinbouwkassen en zuivelinstallaties deden ook in Limburg hun intrede. Dit had weer een positief effect op industrieën zoals de metaalindustrie.¹⁵

Roermond was en bleef een centrumgemeente, maar kreeg wel een gevoelige klap te verwerken door de Eerste Wereldoorlog. Het grensverkeer viel volledig weg.

Voor veel Duitse joden was deze oorlog een mogelijkheid om te tonen dat ze volwaardige Duitse burgers waren geworden.

Duitse soldaten WO I. Collectie H. Goudsmit

Duitse joden die in Nederland woonden werden voor het leger opgeroepen. Volgens de bevolkingsregisters van 1900-1915, vertrokken er 12 joden naar Duitsland. Of een aantal in het Duitse leger heeft gediend, is niet onwaarschijnlijk, gezien de leeftijd van enkele mannen.

De generatie joden die rond 1850 in Roermond waren komen wonen, waren inmiddels hoog bejaard of overleden. De gebroeders Abraham en Hartog Goudsmit uit Lommel overleden respectievelijk in 1871 en 1885 te Roermond¹⁶.

Tussen 1900-1915 trokken de meeste Roermondse joden niet meer naar Amsterdam. De stad was klaarblijkelijk minder aantrekkelijk geworden. Rond 1900 woonden er ongeveer 60.000 joden in Amsterdam. De meeste leefden in armoedige omstandigheden. De kleine liberale joodse elite ontmoedigde op z'n minst de toestroom van de armere joden naar Amsterdam.¹⁷ Negen personen die in Amsterdam verbleven, keren terug naar Roermond, wellicht omdat het bestaan in Amsterdam minder florissant blijkt te zijn.¹⁸ Gedurende de jaren 1900-1915, was het overgrote deel van joden nog actief in traditionele middenstandsberoepen zoals koopman en winkelier. Isodore een zoon van Hartog Goudsmit begon ook een winkel.

De joodse gemeenschap Roermond 1930-1940 (1945)

De omvang van de joodse gemeenschap liep terug om vanaf 1933 weer toe te nemen. De reden daarvoor kan bekend worden verondersteld. Duitse joden vluchten onder andere naar Nederland en vinden ook in Roermond onderdak bij al dan niet verre verwanten. Sallie Julius Goudsmit de in 1894 geboren zoon van Levie Goudsmit en Fanny David en kleinzoon van de eerder genoemd Hartog (Duce) Goudsmit, was een van de oprichters van het Joodsch Vluchtelingencomité.¹⁹ Hij en zijn broer Henri Willem waren actief als middenstanders.

De Schoenmakersstraat Roermond, 1903. Collectie gemeentearchief Roermond

Het afschuwelijke einde van de joodse gemeenschap in Roermond is bekend en is onder andere beschreven door Hein van der Bruggen in een uitgebreid artikel (zie noot 25). Van de joden die in Roermond woonden en/of geboren waren zijn er 130 vermoord in de Tweede Wereldoorlog. Het is mogelijk dat het aantal slachtoffers nog wordt uitgebreid.

Van de familie Goudsmit zijn er volgens de gegevens uit het artikel vijf uit Roermond omgebracht. In feite zijn het er veel meer. Kinderen en kleinkinderen van Samuel Goudsmit en Bertha Lehmans vestigen zich in andere plaatsen zoals kleinzoon Rudolf Hartog Goudsmit die naar Venlo vertrok. Rudolf wordt als zoon van Hartog Goudsmit en Elisabeth Cohen geboren. Hij huwt met Augusta Josephina Haas geboren te Waldniel op 7 februari 1860. Zij overleeft WOII en sterft op 8 november 1947. Rudolf overlijdt op 15 februari 1945 te Assen. Van hun vijf kinderen worden er drie vermoord in Auschwitz samen met hun drie vrouwen. De zonen Hugo en Louis hebben beide twee kinderen die eveneens in 1942 in Auschwitz worden vermoord.²⁰⁾

ROERMOND van uit de hoogte gezien.

Het vellenhuis aan de Dr. Leursstraat, 1905. Collectie gemeentearchief Roermond

De vellen- en huiden(loods) problematiek van Goudsmit

Op 14 april 1879 vraagt Jonas Goudsmit, koopman in huiden, vergunning voor het invoeren van verse en gedroogde geitenvellen en kalbsmagen.²¹⁾ De huiden worden geïmporteerd vanuit Duitsland en passeren de grenskantoren Venlo, Swalmen en Posterholt. Jonas krijgt toestemming behalve als er in de laatste drie maanden besmettelijke veeziekte geheerst hebben. Op 29 december 1879 doet hij een zelfde verzoek tot invoer vanuit België van gedroogde kalfs- en geitenhuiden en kalbsmagen. Onder dezelfde voorwaarden krijgt hij toestemming.²²⁾

De familie Goudsmit-Cohen woonde eerst in de Oliestraat 456, wat later Paredisstraat wordt.²³⁾ Vanaf 1 april 1876 woont de familie in een gehuurd pand van H. Scheen (schilder) aan het Zwartbroek (wijk C No. 123, tegenwoordig Zwartbroekstraat 17).²⁴⁾ Jonas Goudsmit woont hier met zijn vader Hartog; zijn moeder Elisabeth Cohen en zijn broers Levi, Rudolf en Isidoor (Isidore). Tevens woont hier zijn stiefzus Jeannette uit het eerste huwelijk van zijn vader met Dientje (Dina) Docters. Zij overlijdt in Roermond op 28 juni 1851.

De broer van de vader van Jonas namelijk Abraham koopt ook alle soorten vellen in.²⁵⁾ Op 30 maart 1861 maakt hij bekend, dat hij van de Neerstraat verhuisd is naar de Bergstraat No. 581 tussen de heren Konings en Langenhoff (bakker).²⁶⁾ Abraham maakt op 6 juli 1861 bekend dat hij de zaken uitbreidt. Nu zijn ook verkrijgbaar allerhande soorten van gesponnen paardenhaar etc.²⁷⁾

De ouders van Hartog en Abraham namelijk Samuel Goudsmit en Brintje Lehmans, wonen op de Neerstraat 226. Ze hebben nog twee dochters Kaatje en Elisabeth (Betje). Kaatje huwde met slager Samuel Cappel en vertrekt naar Bracht in Duitsland. Zover bekend hebben ze één zoon Samuel Isaac Cappel.²⁸⁾ Weduwe Brintje Lehmans (Samuel overlijdt in 1845) verkoopt volgens een akte, in de Neerstraat, ongeveer 400 diverse artikelen, waaronder lakens; katoen; schoenen; broekstof etc. etc. Volgens de gegevens van Delhounge vestigde Samuel Goudsmit zich in maart 1833 in Roermond.²⁹⁾ Deze informatie valt alsnog niet te controleren. Wel kan worden gevonden dat zowel Hertog en Samuel respectievelijk op 5 juni 1835 en 9 november van datzelfde jaar een paspoort aanvragen.³⁰⁾ Bij de vreemdelingen die tussen 1830 en 1836 in Roermond komen wonen, treffen we de familie Goudsmit niet aan.³¹⁾

In een advertentie uit de Maas en Roerbode van 25 november 1876 staat, dat bij Goudsmit aan het Zwartbroek, aan de hoogste prijzen worden opgekocht, allerhande soorten vellen, zoals: kalfs- en geitenvellen, hazen-, konijnen-, vossen-, fluwijnen- en bunzing- of vissenvellen.

Op twee juli 1882 vragen de gebroeders Jonas en Levi Goudsmit toestemming om in hun tuin, op 22,5 meter afstand van hun woning, een bergplaats voor het drogen en bergen van huiden te mogen maken. Volgens de tekening komt er één raam en één deur in.³²⁾ Op twee augustus komt er een schriftelijk bezwaar binnen, ondertekent door 22 personen (bewoners en eigenaren). Men schrijft, dat reeds vóór 27 juni op de

zolder, en op de achterplaats dit bedrijf illegaal werd uitgeoefend. De brigadier van politie heeft zich hiervan persoonlijk overtuigd en geeft het bevel de huiden en andere materialen te verwijderen.

Op twaalf meter afstand bevindt zich de ingang van een Gesticht Pensionaat en School waar ruim 130 personen gehuisvest zijn. Het café en logement van de erven R. Verstegen-Spee, met in de tuin een welingerichte zitplaats en uitspanning ligt er bijna naast. Huurders van een bovenkwartier (in hetzelfde pand) melden dat de vertrekken totaal onbewoonbaar zijn geworden. Tot slot geeft men in dit bezwaar het advies om aan de gebroeders Goudsmit voor 8 á 10 gulden per jaar een plaatsje in het open veld te gunnen. Het besluit betreffende de vergunning wordt voor onbepaalde tijd verdaagd, totdat het vereiste onderzoek zal hebben plaats gehad.

Op 24 november 1882 maken B & W bekend, aan de gebroeders Goudsmit kooplieden te Roermond, dat de verleende vergunningen voor het hebben en oprichten van huidenzouterijen met bewaarplaatsen van huiden en afval daarvan in de kom dezer gemeente, zijn ingetrokken en dergelijke vergunningen niet meer worden verleend.

De bewoners en eigenaren op de Zwartbroekstraat zullen opgelucht hebben gereageerd. De gebroeders Goudsmit moeten een andere plek voor hun handel zoeken. Tijdens een controle op 18 december 1882 blijken er toch nog huiden en vellen te worden bewaard op het perceel van de familie Goudsmit-Cohen.

Zoals u bekend is, wordt in dergelijk geval door het gemeentebestuur, de verdere werkzaamheden in de inrichting verboden en dezelve desnoods gesloten, iets dat wenselijk zoude zijn in het belang van de steeds klagende burens omdat Goudsmit hoewel door de politie herhaaldelijk gewaarschuwd, voor die waarschuwingen doof blijkt te zijn.³³⁾

Julius en ... Goudsmit. Collectie H. Goudsmit

Het vellenhuis in het gehucht de Deemsel

Op 8 februari 1883 vragen de gebroeders Jonas en Levi Goudsmit om vergunning tot het oprichten van een loods bestemd voor het drogen en zouten van rund-, paarden-, kalfs-, geiten- en andere huiden, op een perceel bouwland, gelegen aan het *Deemsel* sectie C No 166.³⁴⁾ Op deze vergunningaanvraag volgt een bezwaarschrift. De heer P. Bremmers schrijft op 18 februari een bezwaar, waarin hij allereerst zijn beklag doet over een loods van Vorstenbos die zomers zo stinkt, dat men geen raam kan open doen. In het midden van de winter zitten op de lijmvlees honderden vliegen zo dik als een vinger, terwijl de ratten overdag zomaar over het veld lopen. Vorstenbos vreest dat bij de komst van het bedrijf van de gebroeders Goudsmit de overlast van ongedierte nog groter wordt en de stank niet te harden is. De loods komt op ongeveer 160 meter van de tuilmuren der Minderbroederswal (singel) te liggen. Het college besluit tot uitstel tot 16 april 1883. Uiteindelijk beslissen de burgemeester en wethouders de vergunning voorwaardelijk voor één jaar te verlenen, echter onder voorwaarde; *dat de loods zodanig worden ingericht, dat alle hinder, bezwaar of gevaar voor de reclamanten daartegen en voor de personen langs de weg circulerende worden vermeden, ten nadere beoordeling van het bestuur, met voorbehoud ten deze, dat als blijkt dat die voorwaarden niet vervuld worden en de toestand onuitstaanbaar of gevaarlijk mocht bevonden worden voor den nabij gelegen bewoner of de passage, deze vergunning onmiddellijk ook binnen het jaar zal worden ingetrokken.* Getekend 6 maart 1883.³⁵⁾

Een klein jaar later namelijk op 25 januari 1884, verzoeken Jonas en Levi Goudsmit om één doorlopende vergunning voor de instandhouding van genoemde loods te willen verlenen. Waarschijnlijk is aan dit verzoek gehoor gegeven, daar de betreffende aanvragen niet zijn gevonden. Ondertussen proberen de broers waarschijnlijk ook illegaal vellen in te voeren. Op zondag 22 februari 1891 worden door de rijksambtenaren aan het station van de spoorweg alhier, in beslag genomen, drie vellen, welke onder andere, zonder vergunning uit Duitsland per trein waren ingevoerd.³⁶⁾ Tegen de vervoerder Jonas Goudsmit, koopman te Venlo werd proces-verbaal opgemaakt, terwijl de in beslag genomen vellen ter beschikking van de Burgemeester werden gesteld.

Jonas was 2 januari 1885 naar Venlo vertrokken misschien omdat hij daar beter kon handelen. Hij trouwde 27 januari 1885 te Roermond met de in Venlo geboren Clara Elekan. Het echtpaar kreeg drie kinderen waarvan alleen de jongste Elvira Clara, de Tweede Wereldoorlog overleefde. Bertha en Edmond werden gedood in Sobibor op 30 april 1943.³⁷⁾ Op 27 juli 1891 vragen de gebroeders Levi en Rudolf vergunning tot het oprichten van een stenen loods voor het drogen en zouten van huiden op het perceel bouwland gelegen aan het *Deemsel* Sectie C No. 166 ter vervanging van de zich daar bevindende houten loods. Dit geeft aan, dat de gebroeders reeds zeven jaar, vanaf 1883, dit bedrijf hier uitoefenen.³⁸⁾ Ook nu wordt er bezwaar gemaakt onder andere door alle hoofden der huisgezinnen en fabrieken aan het *Deemsel*, en

eigenaars/pachters van groentetuinen daar. *Immers in de nabijheid der bedoelde loods, staande onmiddellijk langs een buurt of veldweg bevinden zich niet minder dan 29 huisgezinnen met circa 90 kinderen welke bewoners veelal die weg passerden. Zo ook wordt van die weg viermaal daags door een veertigtal fabriekarbeiders gebruik gemaakt, zonder van andere wandelaars te spreken.*

De volgende grieven hebben de betrokken buurtbewoners en eigenaren:

- 1) De herhaaldelijk waar te nemen ondragelijke stank die van deze loods uitgaat, zodat iedere onpartijdige voorbijganger moet verklaren dat het onverantwoordelijk is een dusdanige inrichting langs een veel begane weg op te stellen.
- 2) Dat men aan enige huizen, doch voornamelijk bij dat van den eerst ondergetekende P. Bremmers staande op circa 20m van de loods bij zekere windrichting of ongunstige weersgesteldheid geen deur of raam durft open te zetten wegens de verpestende lucht.
- 3) Dat deze loods is een broeinest van muizen en ratten, en andere verpestende insecten.
(De ongeveer 26 ondertekenaars vragen zelfs opruiming van de bestaande loods.)

B. & W. besluiten onder ongeveer dezelfde voorwaarden zoals die van 6 maart 1883 goedkeuring te verlenen tot het vervangen van de houten loods door een in metselstenen.

De loods moet dan wel op dezelfde plek komen, waar de houten loods stond, en op een afstand van 26m van het woonhuis van P. Bremmers etc.

Drie dagen na de toekenning van de vergunning, ontvangt B. & W. een brief van het "Geneeskundig Staatstoezicht van Limburg en Oostelijk Noord-Brabant" met de volgende tekst:

Gisteren werd ik door een der inwoners van het gehucht Deemsel attent gemaakt op een langs het molenpad alhier gelegen houten loods van de gebr. Goudsmit, die tot dusver gediend heeft als bewaar- en werkplaats voor het zouten en drogen van dierenhuiden.

Bij een bezoek ter plaatse bleek mij, dat bedoelde loods was afgebroken, blijkbaar met het doel om dezelve door een nieuwe te vervangen. Hij wijst er tevens op, dat bedoelde loods met het oog op de bestemming, gelegen is op een plaats, die haar voor een blijvende inrichting ongeschikt maakt. Op een afstand van 20m bevinden zich reeds de woning van P. Bremmers, op circa 40m. die van den landbouwer H. van Kempen, terwijl ongeacht de 5 grote fabrieken, in den omtrek nog 32 gezinnen (Groot- en Klein Deemsel) gehuisvest zijn.

Dat een huidenzouterij - en drogerij groten hinder moet veroorzaken aan de omwoners en talrijke voorbijgangers, die langs het molenpad den kortste verbindingsweg dienen te vinden tussen deze buurt en het oostelijk gedeelte der stad, behoeft wel geen betoog, evenmin dat dergelijke inrichting in den omtrek de aanwezigheid van ratten, vliegen en ander ongedierte in hoge mate bevordert. Niet minder is het twijfelachtig, dat de emanaties waarmede een dergelijk bedrijf onvermijdelijk gepaard gaat en welke bestaan uit ammoniak, zwavelwaterstof, vluchtige vetzuren en

Uitverkoop circa jaren 20. Collectie R. Lamboo

andere stinkende, merendeels nog niet te bepalen gassen, aanleiding kunnen geven tot schade voor de gezondheid. In het belang der volksgezondheid vermeen ik dus bij uw college te mogen aandringen om de inrichting der gebr. Goudsmit niet langer op de bestaande plek te tolereren. Is getekend; de geneeskundig Inspecteur van Limburg en Oostelijk Noord-Brabant de heer E. Wintgens.³⁹⁾

B. & W. reageren 19 december 1891 hierop met de opmerking, dat de vergunning al op 7 september is verleend, en dat te allen tijde, bij niet naleving van de voorwaarden, of afwijking hieraan, de tijdelijke vergunning kan worden ingetrokken.

Nadat de gebroeders ongeveer 17 jaar het stenen vellenhuisje in de Deemsel hebben gerund, komt de gemeente op 12 december 1908 met een verordening tot aanwijzing van een gedeelte van de gemeente Roermond voor het oprichten, hebben of gebruiken van inrichtingen, bestemd voor het bewaren en verwerken van lommen, beenderen, hoornen, huiden en vellen.⁴⁰⁾ De gedeeltes die aangewezen werden zijn de volgende:

- a. het gedeelte van de Gemeente, hetwelk gelegen is ten Westen van de rivier de Maas, zijnde de gehele kadastrale sectie A;
- b. het gedeelte van de Gemeente, hetwelk begrensd wordt door de spoorweg Maastricht-Nijmegen, de spoorweg Antwerpen-Gladbach en de gemeente Maasniel, zijnde een deel van de kadastrale sectie B
- c. het gedeelte van de Gemeente, hetwelk begrensd wordt door de Hambeek, de gemeente Herten en de Rijksweg Maastricht Nijmegen, zijnde een deel van de kadastrale sectie C.

Buiten deze drie gebieden mogen dergelijke inrichtingen dus niet voorkomen. De verordening treedt binnen acht dagen na afkondiging in werking.

Bestaande inrichtingen hebben achttien maanden de tijd om aan deze voorwaarden te voldoen.

De Goudsmit broeders moeten dus hun bedrijf verplaatsen. Ze tekenen hier bezwaar tegen aan omdat de verordening in strijd met de wet zou zijn.

Levi en Isidore zeggen dat deze verordening niet van toepassing is op inrichtingen voor het bewaren, drogen en zouten van huiden en vellen, daar niet gebleken is, dat deze gevaarlijk zijn voor de gezondheid. De Roermondse gezondheidscommissie buigt zich hierover.⁴¹⁾

Het mocht allemaal niet baten, want 22 april 1910 vraagt Isidore Goudsmit aan de gemeente toestemming om in het Vrijveld sectie B nr. 919 (hoek Notenboomlaan/Maria Theresialaan) een bewaarplaats, drogerij en zouterij van huiden, vellen en lompen op te richten. Ook nu wordt hier weer tegen bezwaar gemaakt door onder andere de heer L. v. Borren die hier wil gaan bouwen, en bang is dat de gezondheid van hem en z'n gezin wordt geschaad. Hij meent eveneens dat als je met paard en kar voorbij wilt, dit paard vanwege de stank niet door zal lopen en gaat steigeren. Tenslotte maakt de heer Lucas bezwaar omdat de waterafvoer van het bedrijf rechtstreeks op het land plaats heeft.

De bezwaren aangehoord stelt de gemeente als voorwaarde om de ingediende bouwtekening zodanig te veranderen, dat er:

- A. in de gevels aan de kant van de veldwegen geen ramen, deuren of ventilatieopeningen mogen komen. De poort (Maria Theresialaan kant) en de drie ramen (Notenboomlaan kant) moeten dus verdwijnen;
  - B. de deur mag de hele dag niet meer worden geopend. Behalve indien men naar binnen, of naar buiten moet;
  - C. tevens moet het huis-hemel-en bedrijfswater worden afgevoerd naar een geheel waterdicht gemetselde put.
- B. & W. geven op 31 mei 1910 de Gebroeders onder deze voorwaarden toestemming.

Deze zijn het hier niet mee eens en tekenen beroep aan bij de koningin. Punt A en B willen ze veranderen en ook punt C moet enigszins wijzigen.

De afdeling van de Raad van State voor de geschillen van bestuur behandeld op 23 november 1910 het beroep. In deze rapporteerde staatsraad mr. Van Gennep o.a., dat de hoofdinspecteur van de volksgezondheid zich in hoofdzaak met de gestelde voorwaarden (betreffende de afvoering van hemelwater, het gesloten houden van deuren of ramen, enz.) verenigde en die nog enigszins wenste aangevuld te zien. Appellant zijn beroep toelichtende, bestreed enkele voorwaarden, daarbij o.a. de vraag stellende, wat de Hinderwet te maken heeft met de afvoering van hemelwater. 29 december 1910 valt de beslissing, te Den Haag, aangaande het beroep van Goudsmit. Ten aanzien van de voorwaarden A en B, deze blijven gehandhaafd. En wat voorwaarde C betreft, hoeft Goudsmit het hemelwater niet naar de waterdicht gemetselde put te voeren. Op 10 januari 1911 stuurt B. & W. dit bericht naar de Gebroeders Goudsmit. Een vertraging van 7 maanden, met enkel winst t.a.v. de afvoer van het hemelwater. De architect H. Bertrams, mag de tekening aanpassen, zodat daarna de bouw kan starten. Waarschijnlijk zal het vellenhuis in de eerste helft van 1911 in bedrijf zijn genomen. Isidore vraagt begin januari 1911 aan de gemeente schadevergoeding, op grond van billijkheid, daar hij gedwongen was zijn magazijn van het Deemsel naar het Vrijveld te verplaatsen. Hij leed een schade van f 2300,-. Indien de raad zou toestemmen, zou dit de gemeente veel geld gaan kosten omdat dit een precedent teweeg zou brengen. In verband hiermee stemt de raad tegen.

Het einde van het vellenhuis aan het Deemsel

In april 1911 vraagt Isidore aan de gemeente om het perceel liggende aan het Deemsel van hem te kopen. De gemeente wijst dit bod af. Daarna zet hij het pakhuis met tuin op 26 maart 1912 te huur.⁴²⁾ In de gemeenteraadsvergadering van 5 mei 1919 wenst de heer Ronden, om de hut van de Gebr. Goudsmit op te ruimen, desnoods door koop. Ronden komen er in de vergadering van 7 dec. 1919 op terug, en geeft in overweging het terrein van de heer Goudsmit voor de gemeente te kopen, en daar het niet meer gebruikt wordt tot het doel waarvoor het bestemd was, zal het misschien niet duur zijn. Er zou een heel andere omgeving kunnen komen, door er een plein van te maken of een speelterrein voor de kinderen. In juli 1920 vraagt Isidore Goudsmit om intrekking van een bouwverbod, daar hij het vellenhuis aan het Deemsel tot woning wil inrichten. Tevens vraagt hij 6 augustus 1920, om de rooilijn, te veranderen. Dit had de gemeente gedaan i.v.m. de toekomstige uitbreiding. De waarde van het perceel is door deze veranderde rooilijn echter verminderd. De gemeente handhaaft de door haar veranderde rooilijn. Op 17 oktober 1921 willen een aantal bewoners van de Dr. Leursstraat het vellenhuis kopen, om daarna af te breken. De heer Goudsmit vraagt f 1800,-. De gemeente deelt dit de bewoners eind november 1921 mee, en adviseert hun, vanwege de hoge prijs dit niet te doen. Het vellenhuis

Roermond-Neerstraat.
*Elgozo in de Neerstraat eind jaren dertig begin veertig.
Collectie R. Lamboo*

In de Neerstraat, 1942. Collectie H. Goudsmid

lag slechts 4 meter verwijderd van de woningen op de Dokter Leurszijstraat nummer 10 en 12, welke in 1903 werden gebouwd.

Isidore Goudsmid verzoekt 28 november 1922 B. & W. om twee ramen te mogen dicht metselen, en een poort te mogen verbreden. De kosten zouden f 800,- bedragen. Echter op 18 december 1922 vraagt I. Goudsmid opnieuw vergunning voor de verbouw van zijn (vellen) huis op het Deemsel, daar dit door B. & W. is geweigerd. Echter een op 5 november 1904 vastgesteld uitbreidingsplan geeft aan, dat de plek waar het pand staat, bestemd is voor plein of openbare straat. Uiteindelijk wordt in de raadsvergadering van 11 juni 1923 de knoop doorgemaakt. De gemeente koopt voor f 1200,- het voormalig vellenhuis. De overdracht zal geschieden binnen drie maanden na goedkeuring van Gedeputeerde Staten ten overstaan van een daartoe aan te wijzen notaris. In de raadsvergadering van 31

juli 1923 wordt melding gemaakt van de goedkeuring van Gedeputeerde Staten. Veertig jaar heeft het vellenhuis aan het Deemsel bestaan.

Na het verlies aan geld betreffende het vellenhuis, staat Goudsmid een nog een strop te wachten, want 11 juli 1921 komt de gemeente met een ontwerpverordening. Deze verordening impliceert de uitbreiding van de bebouwde kom van Roermond. De gemeente wil hiervoor het volgende gedeelte aanwijzen:

- A. Het gedeelte van de gemeente, wat gelegen is ten Westen van de rivier de Maas, zijnde de gehele kadastrale sectie A. (géén wijziging t.a.v. punt A in 1908)
- B. Het gedeelte van de gemeente, gelegen ten Noorden van den kiezelweg, voerende van den Venloseweg naar Maasniel, (Maasnielderweg) zijnde een deel van de kadastrale sectie B (t.a.v. punt B in 1908 een duidelijk verschil, daar het Vrijveld en het Roermondse Veld niet meer in aanmerking komen)
- C. Het gedeelte van de Gemeente, wat wordt ingesloten door de Hambeek, de Roer, het Groot Hellegat, de haven van het Steel en de Maas en tussen het Groot Hellegat en genoemde haven door een rechte in zuidwestelijke richting getrokken lijn over de percelen Sectie C 1715 en C 1162 en de kiezelweg naar Herten, zijnde een deel van de kadastrale sectie C (hier ook een duidelijk verschil, t.a.v. punt C met de verordening uit 1908).

Gedeputeerde Staten moet nog akkoord gaan met deze ontwerpverordening. De gemeente ontvangt rond half oktober van dat jaar bericht, dat GS de ontwerpverordening hebben ontvangen. GS ontvangen 13 maart 1922, een schrijven van de Minister Van Arbeid, die zegt, dat hij bezwaren maakt tegen de op 5 september 1921 vernieuwde verordening. (afkondiging: 27 september 1921, en 5 oktober 1921 in werking getreden) Zodoende stelt B. & W. voor, het volgend artikel in te lassen.

Personeelsuitstapje Elgozo ca. jaren vijftig? Collectie H. Goudsmid

A. Deze verordening is niet van toepassing op inrichtingen, bestemd voor het bewaren en verwerken van lompen, beenderen, hoornen, huiden en vellen, waarin tegelijk niet meer aanwezig zijn dan 400 kg lompen of 150 kg beenderen hoornen huiden en vellen te samen.

In de gemeenteraadsvergadering van 20 juni 1922 wordt dit artikel ingelast en aldus besloten.⁴³⁾ De inwerkingtreding voor bestaande inrichtingen, bedraagt anderhalf jaar. Met andere woorden moet Goudsmit op 5 april 1923 uit het Vrijveld zijn verdwenen. De bewoners van "Eigen Haard" (gebouwd 1920/1921) hebben waarschijnlijk slechts een kleine twee jaar het gebruik van deze inrichting van heel nabij meegemaakt.

Indien echter het vellenhuis van Goudsmit, niet meer dan 150 kg beenderen hoornen huiden en vellen bergt, mag Goudsmit hier zijn inrichting blijven behouden. Het is onbekend, of Goudsmit meer of minder dan 150 kg beenderen in zijn inrichting had. Wel is bekend, dat de heren E. Leviticus en I. Goudsmit, begin september 1923, een verzoek tot restitutie vragen van het op het slachthuis wegen en inpakken van huiden. Dit bedrag wordt gevraagd, als vergoeding voor het in het slachthuis uitoefenen van hun bedrijf, wat onder meer bestaat uit het wegen en inpakken van huiden. Voor het wegen worden ze ontdaan van de horens, en gezuiverd.

Op 31 augustus 1930 koopt de gemeente de grond met bijbehorend vellenhuis tegen een prijs van f 3000,-. De grond is geschat op f 1,- a f 2,- afhankelijk van de ligging. Het overige bedrag is de vergoeding voor het pakhuis. De vraagprijs van Goudsmit was f 6000,-. De directeur van Publieke Werken Roermond zegt, dat het perceel met f 2000,- behoorlijk betaald is, gezien de staat van het onderkomen pakhuis, Het totale bedrag bedraagt f 3200,- en met het oog op de morele verplichting van de was dit nog op te voeren tot f 3500,- of hoogstens f 3800,-.⁴⁴⁾ De Gemeente vraagt zich echter af, of toepassing van de Hinderwet deze morele verplichting oplegt. Gezien de uiteindelijke prijs van f 3000,- blijkt dit echter niet het geval te zijn. In de vergadering van 1 september 1931 meldt de heer Turlings, dat "Eigen Haard" nog steeds last heeft van

uit het vellenhuis afkomstige ratten. Dit houdt echter verband met de aanleg van de Minister Beverstraat (later Notenboomlaan). Men heeft nog niet alle grond, voor de aanleg van deze straat kunnen kopen. Is dat het geval, dan kan de weg worden aangelegd, en het vellenhuis afgebroken.⁴⁵⁾ Drie jaar later op 31 juli 1934 is men nog steeds bezig om grond te onteigenen. Uiteindelijk wordt begin januari 1936 dit laatste obstakel overwonnen.

Van de Kleine Winst naar Elgozo

Op 9 september 1889 huwt Levi met de in Eberbach Baden Fanny David. Het echtpaar Goudsmit-David vertrekt op 14 september 1889 naar de Schoenmakersstraat (tegenwoordig Schoenmakersstraat 17). De naam van de zaak heet: "De Kleine Winst" en ligt tegenover de drukkerij J.J. Romen en Zonen. In het adresboek van Roermond uit 1890 wordt hij vermeldt als winkelier in manufacturen. Isidore wordt vermeld als kramer en Rudolf eveneens als winkelier.⁴⁶⁾ Deze twee verblijven nog steeds op het oude adres.

In december 1894 woont Levi Goudsmit inmiddels op de Brugstraat A 181 (nu Brugstraat 2). Hij heeft Schoenmakersstraat nr. 7 vaarwel gezegd.

Op 25 oktober 1895 werden uit de winkel van de Gebr. Goudsmit, aan de Zwartbroekstraat een paar pantoffels en een paar bottines onvreemd. De dader is één uur later door de politie gearresteerd, terwijl hij nog in het bezit van de gestolen goederen was. De dief was op zoek naar kwaliteit, en heeft deze hier gevonden.⁴⁷⁾

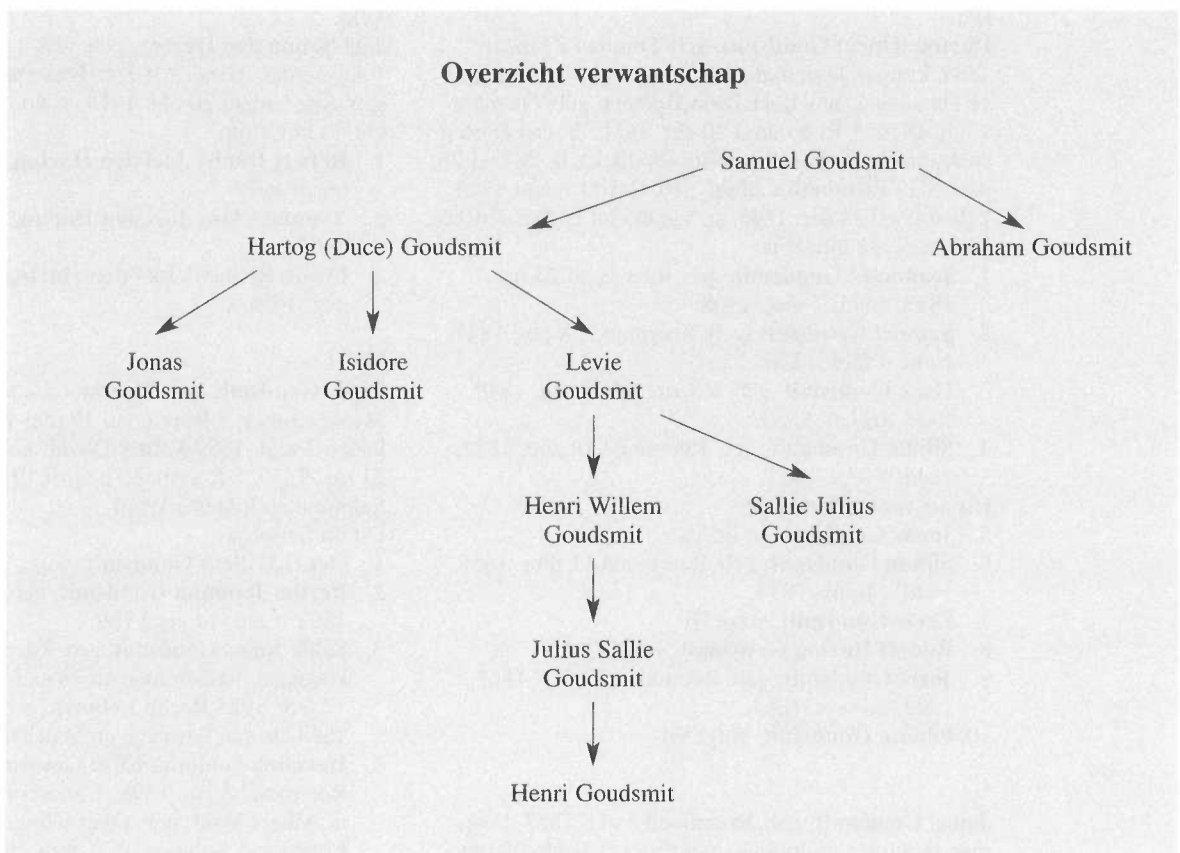
Op 12 november 1898 wordt de winkel verplaatst naar de Neerstraat (c151).⁴⁸⁾ In 1900 wordt dit pand Neerstraat 45. Coiffeur L. Frissen neemt het pand aan de Zwartbroekstraat 123 van de gebroeders Goudsmit over.

Donderdagavond, 23 mei 1929 zal de firma L. Goudsmit en Zonen, Neerstraat, een tweede winkel openen in het pand Brugstraat 5. Door de opening van deze tweede winkel, die verbinding heeft met het pand in de Neerstraat, zijn deze twee winkels feitelijk één grote geworden met ingangen in Neerstraat en de Brugstraat. De nieuwe zaak wordt in de eerste helft van 1930 ingeschreven in het register van de kamer van Koophandel. Hierin wordt ook vermeld dat het privéadres van Isidore inmiddels de Godsweerdersstraat 24 is. Hieruit blijkt ook dat er in de zaak in ieder geval niet meer in vellen wordt gehandeld. De nieuwe winkel "Au Bon Marché" is modern ingericht en voldoet in alle opzichten aan de eisen des tijds. De heer v. Beem, Amsterdam, een bekend etalage- en winkeldecorateur, zorgt voor de nieuwe etalages, terwijl E.H. Bremmers wonende St. Jansstraat 5 de architect was. Door deze uitbreiding is de Brugstraat een fraai winkelhuis rijker geworden. In aansluiting met bovenstaande kunnen we nog melden, dat op (1)2 sept. e.k. de firma L. Goudsmit en Zonen haar 40-jarig bestaan hoopt te vieren.

Au Bon Marché de zaak van Levi Goudsmit is ondertussen verhuist van de Brugstraat naar de Neerstraat 4. Deze zaak wordt later door de zonen van Levi, Sallie Julius en Henri Willem voortgezet. De kleinzoon van Henri Willem, Henri, is tegenwoordig de eigenaar van de zaak Elgozo geheten. De zaak ligt nu op de Hamstraat 29.

Pand Brugstraat, jaren zeventig. Collectie R. Lamboo

Parenteel van Samuel Levi Segal Goudsmit/Goldschmidt

I.

Samuel Levi Segal Goudsmit/Goldschmidt, geb. Frankfurt 1700, tr. **Eva Mozes**, geb. Frankfurt? 1710.
Uit dit huwelijk:

1. **Jonas B. Samuel**, volgt II.
2. **Mozes Samuel Levi Goudsmit/Goldschmidt**, geb. Frankfurt 1740, † Reiskirchen 14 maart 1804.
3. **Meijer Abraham Samuel Goudsmit/Goldschmidt**, geb. Frankfurt? 1745, † Eersel 14 okt. 1828.
4. **Jacob Samuel Goudsmit/Goldschmidt/Groenewoudt**, geb. Reiskirchen 1749, † Steenberg 14 okt. 1827.
5. **Rebecca Samuel Levi Goudsmit/Goldschmidt**, geb. Reiskirchen 1750, † Bergeijk 4 sept. 1810.

II.

Jonas B. Samuel Goudsmit/Goldschmidt, geb. Frankfurt 4 mei 1739, † Oud-Beijerland 18 febr. 1817, tr. 1e Oisterwijk 1768 **Hanna Gelle Samson Levi**, geb. Oisterwijk 1740, † ald. 1793; tr. 2e 1794 **Schoontje Meijer Frank**, geb. Heerenberg? 10 sept. 1756, † Oud-Beijerland 6 maart 1843, dr. van Israel en Zebila Sanders/Zander.

Uit het eerste huwelijk:

1. **Samuel Jonas**, volgt III.
2. **Simon Jonas Goudsmit/Goldschmidt**, geb. 1773, † Oud-Beijerland 12 febr. 1834.
3. **NN Jonas Goudsmit/Goldschmidt**, geb. Veghel

1775, † Eersel? vóór 1790.

4. **Jacob Jonas Goudsmit/Goldschmidt**, geb. Veghel 11 april 1779, † Eersel? vóór 1790.

Uit het tweede huwelijk:

5. **Meijer Jonas Goudsmit/Goldschmidt**, geb. Eersel 1795, † Lommel 20 maart 1808.
6. **Eva Jonas Goudsmit/Goldschmidt**, geb. Eersel 1796, † Zevenbergen 10 mei 1837.
7. **Mozes Jonas Goudsmit/Goldschmidt**, geb. Lommel 26 juni 1800, † Rotterdam 24 dec. 1883.
8. **Elias Jonas Goudsmit/Goldschmidt**, geb. Lommel? 23 juni 1802, † ald. 30 jan. 1816.
9. **Rebecca Jonas Goudsmit/Goldschmidt**, geb. Lommel 18 april 1805, † Brielle 29 dec. 1876.

III.

Samuel Jonas Goudsmit, geb. Veghel 20 nov. 1769, † Roermond 16 april 1845, tr. Lommel 29 mei 1803 **Bertha Lehman**, geb. Wiesenthal 7 sept. 1768, † Roermond na 16 april 1845.

Uit dit huwelijk:

1. **Levie Samuel Goudsmit**, geb. Lommel 28 april 1804, † ald. 30 juni 1819.
2. **Simon Samuel Goudsmit**, geb. Lommel 24 juli 1805, † ald. 24 april 1830.
3. **Elias Samuel Goudsmit**, geb. Lommel 1 aug. 1807, † ald. 28 juni 1807.
4. **Hartog Goudsmit**, volgt IVa.
5. **Abraham Goudsmit**, volgt IVb.
6. **Kaatje (Catharina) Goudsmit**, volgt IVc.
7. **Elisabeth Goudsmit**, geb. Oirschot 8 sept. 1814.

IVa.

Hartog (Duce) Goudsmit, geb. Lommel 27 maart 1808, kramer, koopman, † Roermond 28 juni 1885, tr. 1e Oirschot 2 juni 1841 **Dina Docters**, geb. Oirschot 1 juni 1816, † Roermond 10 okt. 1851, dr. van Hartog en Jeannetta (Schoontje) Walg (Wallick); tr. 2e Oss 28 juni 1852 **Elisabeth Cohen**, geb. Oss 11 maart 1825, † Roermond 13 dec. 1884, dr. van Roelof en Eva de Roos. Uit het eerste huwelijk:

1. **Jeannetta Goudsmit**, geb. Roermond 23 nov. 1843, † ald. 7 sept. 1908.
2. **Samuel Goudsmit**, geb. Roermond 28 juni 1847, † ald. 4 febr. 1856.
3. **Isaac Goudsmit**, geb. Roermond 15 aug. 1849, † ald. 16 jan. 1850.
4. **Sibilla Goudsmit**, geb. Roermond 14 aug. 1851, † ald. 4 sept. 1851.

Uit het tweede huwelijk:

5. **Jonas Goudsmit**, volgt Va.
6. **Simon Goudsmit**, geb. Roermond 11 febr. 1855, † ald. 14 nov. 1874.
7. **Levie Goudsmit**, volgt Vb.
8. **Rudolf Hartog Goudsmit**, volgt Vc.
9. **Jozef Goudsmit**, geb. Roermond 12 dec. 1863, † ald. 26 sept. 1864.
10. **Isidore Goudsmit**, volgt Vd.

Va.

Jonas Goudsmit, geb. Roermond 8 okt. 1853, koopman in huden en lompen, winkelier, † Venlo 22 nov. 1929 tr. (1) Roermond 27 jan. 1885 met **Clara Elekan**, geb. Venlo 21 jan. 1859, † Apeldoorn 20 juli 1912, dr. van Samson en Sophia Wolf, tr. (2) Venlo 16 december 1915 met **Lea Heijmans**, geb. Enschede 30 aug. 1859, † Voorburg 9 april 1940, wedv. Joseph Hertz dr. van Israel Meijer en Dina Goldsmit.

Uit het eerste huwelijk:

1. **Bertha Sophie Goudsmit**, geb. Venlo (Vleesstraat) 12 dec. 1885, † Sobibor (P) 30 april 1943, tr. **Nathan de Haaff**, geb. Rotterdam 19 dec. 1874, † Sobibor (P) 30 april 1943, zn. van Joseph en Henrietta Bosman.
2. **Edmund Simon Goudsmit**, volgt VIa.
3. **Elvira Clara Goudsmit**, volgt VIb.

VIa.

Edmund Simon Goudsmit, geb. Venlo (Vleesstraat) 13 dec. 1886, koopman, † Sobibor (P) 30 april 1943, tr. Venlo 18 dec. 1913 (gescheiden Roermond 7 okt. 1926) met **Emilie Gottschalk**, geb. Geilenkirchen 6 jan. 1887, winkelierster, † Venlo 5 mei 1942, zij hertr. met Hugo Moses; dr. van Carl, veehandelaar, en Johanna Moses.

Uit dit huwelijk:

1. **Clara Johanna Goudsmit**, geb. Venlo 9 okt. 1915, † Auschwitz 31 juli 1944, tr. Venlo 26 juni 1939 **Mozes Salomon Mossel**, geb. Antwerpen 17 juli 1910, koopman, † Midden-Europa 31 juli 1944, zn. van Mozes Salomon en Rebecca Snoek.

VIb.

Elvira Clara Goudsmit, geb. Venlo 5 april 1890, † Oss? 31 maart 1962, tr. Ridderkerk 29 juni 1916 **Simon den Hartog**, geb. Alblasserdam 17 april 1892, † na 1954, zn. van Joel en Rozetta den Hartog.

VIIa.

Joel Simon den Hartog, geb. Oss 4 juli 1919, † Amsterdam 6 mei 2010, tr. **Ella Daniel Ricardo**, geb. Amsterdam 20 okt. 1919, † ald. 10 maart 1975. Uit dit huwelijk:

1. **Robert Daniel Joel den Hartog**, geb. Oss? 2 maart 1949.
2. **Yvonne Clara Joel den Hartog**, ged. Oss? 8 juli 1951.
3. **Frank Richard Joel den Hartog**, geb. Oss? 29 aug. 1955.

Vb.

Levie Goudsmit, geb. Roermond 3 sept. 1857, Manufacturier, † Roermond 19 mei 1931, tr. Eberbach-baden 2 sept. 1889 **Fanny David**, geb. Eberbach-baden 21 mei 1859, † Roermond 8 april 1919, dr. van Salomon en Johanna Wolff.

Uit dit huwelijk:

1. **Henri Willem Goudsmit**, volgt VIc.
2. **Bertha Johanna Goudsmit**, geb. Roermond 5 nov. 1892, † ald. 14 april 1893.
3. **Sallie Julius Goudsmit**, geb. Roermond 10 mei 1894, koopman, † Roermond 15 28 mei 1966, tr. Roermond 17 febr. 1925 **Recha Lehman**, geb. Hessen 1 maart 1899, dr. van Susmann en Malchen Marx.
4. **Hermine Johanna Elisa Goudsmit**, geb. Roermond 3 jan. 1898, † Sobibor (P) 9 april 1943, tr. **Albert Wolf**, geb. Ober Klingen 12 maart 1898, Coupeur, † Sobibor (P) 9 april 1943, zn. van Ferdinand en Rickhen Hahn.

VIc.

Henri Willem Goudsmit, geb. Roermond 31 aug. 1890, koopman, † Sobibor (P) 7 mei 1943, tr. Auerbach 26 febr. 1923 **Elsa Hahn**, geb. Auerbach 9 mei 1894, † Sobibor (P) omstr. 7 mei 1943, dr. van Moses en Fanny Wolf.

Uit dit huwelijk:

1. **Julius Samuel Goudsmit**, volgt VIIb.
2. **Louis Sallie Goudsmit**, geb. Roermond 15 dec. 1927, † Sobibor (P) omstr. 7 mei 1943.
3. **René Leo Goudsmit**, geb. Roermond 15 jan. 1932, † Sobibor (P) omstr. 7 mei 1943.

VIIb.

Julius Samuel Goudsmit, geb. Roermond 12 mei 1924, tr. Arnhem 21 aug. 1951 **Rebecca Jacobina Prins**, geb. Arnhem 12 juli 1932, dr. van Herman en Geertje van Coevorden.

VIII.

Henri Herman Goudsmit, geb. Roermond 25 april 1952, tr. **Justine Letty Cornelis Kroonenberg**, geb. Amsterdam 16 maart 1950, † Roermond 21 juli 2002, dr. van Cornelius en Lydia Blok.

Uit dit huwelijk:

1. **Jules Henri Herman Goudsmit**, geb. Roermond 8 okt. 1983.
2. **Yaël Henri Herman Goudsmit**, geb. Roermond 31 maart 1985.

Vc.

Rudolf Hartog Goudsmit ("de Mildvresser"), geb. Roermond 12 nov. 1861, koopman, winkelier te Venlo

op de Vleesstraat, † Assen 15 febr. 1945, tr. Waldniel 6 juli 1892 **Augusta Josephina de Haas**, geb. Waldniel 7 febr. 1860, † Amsterdam 8 nov. 1947, dr. van Simon en Elise Harff.

Uit dit huwelijk:

1. **Elisa Goudsmit**, geb. Venlo 30 mei 1890, † ald. 7 juli 1893.
2. **Hugo Goudsmit**, volgt VIId.
3. **Emile Goudsmit**, geb. Venlo 5 dec. 1896, accountant, † Auschwitz 30 april 1943, tr. Eindhoven 27 april 1922 **Elfrieda Blomhoff**, geb. Eindhoven 20 dec. 1898, † Auschwitz 11 jan. 1943, dr. van Bernard en Regina Levano.
4. **Louis Goudsmit**, volgt VIe.
5. **Otto Goudsmit**, volgt VIf.

VIId.

Hugo Goudsmit, geb. Venlo 9 juli 1894, koopman in textielgoederen, winkelier te Venlo op de Vleesstraat, † Auschwitz 28 febr. 1943, tr. Wesel 25 april 1922 **Dorothea Harff**, geb. Wesel 16 nov. 1896, † Auschwitz 15 okt. 1942, dr. van Gustav en Dina Nordheim.

Uit dit huwelijk:

1. **David Rodolf Goudsmit**, geb. Wesel 6 mei 1923, † Auschwitz 28 okt. 1943.
2. **Gerd Goudsmit**, geb. Venlo 11 mei 1930, † Auschwitz 15 okt. 1942.

VIe.

Louis Goudsmit, geb. Venlo 26 april 1898, koopman in galanterieën, † Auschwitz 28 febr. 1943, tr. Venlo 15 dec. 1930 **Sophie Cohen**, geb. Bochum 17 jan. 1901, † Auschwitz 15 okt. 1942, dr. van Samuel en Sientje Jacoby.

Uit dit huwelijk:

1. **Walter Goudsmit**, geb. Venlo 24 sept. 1932, † Auschwitz 15 okt. 1942.
2. **Jozef Goudsmit**, geb. Venlo 24 febr. 1934, † Auschwitz 15 okt. 1942.

VIf.

Otto ("Tutje") Goudsmit, geb. Venlo 21 febr. 1902, manufacturier, koopman, overl. Zeist 8 aug. 1971, begr. Venlo; tr. Amsterdam 4 mei 1932 **Fanny Veerman**, geb. Amsterdam 2 mei 1907, winkelierster, † Venlo 1 maart 1969, dr. van Joseph en Betty Keijzer.

Uit dit huwelijk:

1. **Augusta Betty Goudsmit**, volgt VIIf.
2. **Reneé Theá Frieda Sofia Clara Goudsmit**, volgt VIId.

VIIf.

Augusta Betty Goudsmit, geb. Amsterdam 7 febr. 1933, tr. **Max Vreedeberg**.

Uit dit huwelijk:

1. **Salo Vreedeberg**.

VIId.

Reneé Theá Frieda Sofia Clara Goudsmit, geb. Amsterdam 9 febr. 1946, tr. **Sallo de Vries**.

Uit dit huwelijk:

1. **Yvette Sallo de Vries**.

Vd.

Isidore Goudsmit, geb. Roermond 15 mei 1865, koopman, † Roermond 15 dec. 1934, tr. Eberbach-baden 21 dec. 1893 **Babette David**, geb. Eberbach-baden 27 dec. 1863, † Groningen 30 jan. 1935, dr. van Salomon en Johanna Wolff.

Uit dit huwelijk:

1. **Oscar Otto Jacques Goudsmit**, volgt VIg.
2. **Elisa Johanna Goudsmit**, geb. Roermond 7 febr. 1898, † Sobibor (P) 28 mei 1943, tr. **David Stoppelman**, geb. Veendam 8 juli 1896, Fabrikant in spiegels en lijsten, † Sobibor (P) 28 mei 1943, zn. van Samuel en Froukje Leefsma.

VIg.

Oscar Otto Jacques Goudsmit, geb. Roermond 9 nov. 1895, koopman in manufacturen, tr. Roermond 1 juli 1930 **Grete Herz**, geb. Düren 3 jan. 1907, dr. van Joseph en Josa Loeb.

Uit dit huwelijk:

1. **Isidore Joseph Goudsmit**, volgt VIIe.
2. **Edith Betsy Goudsmit**, geb. Roermond 17 nov. 1933, kinderverzorgster.
3. **Gerda Elise Goudsmit**, geb. Roermond 13 sept. 1937.
4. **Elise Johanna Goudsmit**, geb. Weert 12 dec. 1944.

VIIe.

Isidore Joseph Goudsmit, geb. Roermond 27 juli 1931, textieltechnicus, overl. Maaseik (B) 6 april 2003, begr. Roermond 8e d.a.v.; tr. met **Emmy Cardozo**.

Uit dit huwelijk:

1. **Sally Goudsmit**, tr. met **Martin de Jong** [Amsterdam]
2. **Oscar Goudsmit**, volgt VIII.

VIII.

Oscar Goudsmit; tr. met **Nathalie Huyskens** [Hoofddorp]

Uit dit huwelijk:

1. **Joelle Goudsmit**.
2. **Aimee Goudsmit**.

IVb.

Abraham Goudsmit, geb. Lommel 26 april 1811, † Roermond 20 aug. 1871, tr. Roermond 20 aug. 1871 **Bolina Hertzberger**, geb. Roermond 2 okt. 1821, † ald. 20 juli 1883, dr. van Andreas en Vogel Wijnberg/Pijnberg.

Uit dit huwelijk:

1. **Samuel Goudsmit**, geb. Roermond 5 aug. 1847, † ald. 30 juni 1848.
2. **Emalia Goudsmit**, geb. Roermond 20 okt. 1848, † Cuijck 28 okt. 1896, tr. Cuijck 22 jan. 1875 **Cosman van Meer**, geb. Cuijck 20 nov. 1839, † ald. 13 aug. 1883, zn. van Raphael en Jetta Metzger.
3. **Sibilla**, volgt Ve.
4. **Leon Goudsmit**, geb. Roermond 17 maart 1852, koopman, † ald. 11 nov. 1881.
5. **Kaatje Goudsmit**, geb. Roermond 4 febr. 1854, † ald. 18 sept. 1864.
6. **Veronica Goudsmit**, geb. Roermond 11 febr. 1856, † ald. 24 sept. 1857.

7. **Jonas Goudsmit**, volgt Vf.
8. **Joseph Goudsmit**, geb. Roermond 27 maart 1860, koopman, † Woensel 5 okt. 1881.
9. **Elisabeth Goudsmit**, geb. Roermond 25 maart 1862, † New-York? na 1892.

Ve.

Sibilla Goudsmit, geb. Roermond 25 april 1850, † Tilburg 27 dec. 1935, tr. Eindhoven 19 dec. 1878
Abraham Juda Hartog Hollander, geb. Kalkar 25 febr. 1806, † 14 mei 1887, zn. van Juda Hollander en Magdalena Kalkar.

Uit dit huwelijk:

1. **Abraham Hartog Hollander**, geb. Antwerpen 14 april 1880.
2. **Magdalena Hollander**, volgt VIh.
3. **Paulina Hartog Hollander**, geb. Antwerpen 8 juli 1883, † Auschwitz 19 aug. 1942, tr. Tilburg 16 jan. 1907 (door echtsch. ontbonden 15 febr. 1932)
Joannes Cornelis Jacobs, geb. Tilburg 1886, zn. van Joannes Cornelis en Anna Maria van Doren.
4. **Salomon Hollander**, volgt VII.
5. **Minette Hartog Hollander**, geb. Tilburg 11 maart 1888, tr. **Thomas Johannes Maria Franciscus Mols**, geb. Dongen 1877, zn. van Franciscus en Antonius Havemans.
6. **Esther Hartog Hollander**, geb. Tilburg 21 nov. 1890, tr. **Antonius van Spaandonck**, geb. Tilburg 1884, † ald. 8 febr. 1937, zn. van Antonius en Maria Jacoba Abrahams.

VIh.

Magdalena Hartog Hollander, geb. Antwerpen 19 aug. 1881, tr. 1906 **Joseph Jacob Nijburg**, geb. Amsterdam 1876.

Uit dit huwelijk:

1. **Minette Joseph Nijburg**, geb. Tilburg 1908, † ald. 13 okt. 1932.

VII.

Salomon Hartog Hollander, geb. Antwerpen 29 nov. 1885, † Sobibor (P) 16 april 1943, tr. Venlo 28 mei 1919 (door echtsch. ontbonden Tilburg 18 april 1933)
Hertha Samuel Gottschalk, geb. Geilenkirchen 1880.

Uit dit huwelijk:

1. **Elise Hartog Hollander**, geb. Tilburg 13 dec. 1920, † Auschwitz 21 sept. 1942.
2. **Leon Hartog Hollander**, geb. Tilburg 9 okt. 1922.

Vf.

Jonas Goudsmit, geb. Roermond 15 mei 1858, Manufacturier, † Zaltbommel 18 sept. 1898, tr. Aarle-Rixtel 26 maart 1885 **Esther Groenewoudt**, geb. Fort Bath 25 jan. 1858, † Zaltbommel 27 nov. 1919, dr. van Andries Samuel Levie en Sara Hertog Andriessie.

Uit dit huwelijk:

1. **Abraham Goudsmit**, geb. Helmond 18 maart 1886, † ald. 4 dec. 1891.
2. **Andries Goudsmit**, geb. Helmond 21 maart 1887, † Zaltbommel 21 juli 1915.
3. **Paulina Goudsmit**, geb. Helmond 19 mei 1888, † Zaltbommel 11 nov. 1918.
4. **Saartje Goudsmit**, geb. Helmond 30 juni 1889, † Amsterdam 13 aug. 1922.
5. **Amalia Goudsmit**, geb. Helmond 4 okt. 1890,

† Zaltbommel 19 jan. 1912.

6. **Abraham Goudsmit**, geb. Helmond 12 dec. 1891, † Apeldoorn 19 jan. 1922.
7. **Aron Goudsmit**, volgt VIj.

VIj.

Aron Goudsmit, geb. Den Helder 10 dec. 1893, koopman, † Amsterdam 6 juli 1936, tr. 1e **Mietje van der Stam**, geb. Amsterdam 12 aug. 1893, † Sobibor (P) 28 mei 1943, dr. van Joseph en Sibilla Mendels; tr. 2e Amsterdam 3 febr. 1921 **Roosje Boas**, geb. Amsterdam 26 april 1887, † ald. 21 april 1930, dr. van Alexander en Rachel Koen.

Uit het tweede huwelijk:

1. **Esther Goudsmit**, geb. Amsterdam 18 aug. 1922, † Auschwitz 30 sept. 1942.

IVc.

Kaatje (Catharina) Goudsmit, geb. Oirschot 9 sept. 1812, † Bracht (D) 7 okt. 1897, tr. **Isaac Salomon Cappel**, geb. Bruggen 15 mei 1809, slager, † Bracht (D) 24 juni 1886.

Uit dit huwelijk:

1. **Samuel Isaac Cappel**, geb. Bracht (D) 4 okt. 1848, † Dusseldorf 17 dec. 1914, tr. **Friederika Zanders**, geb. Bracht (D) 28 maart 1851, † ald. 7 juni 1909, dr. van Samuel Salomon en Adelheid Issachar Franken.

Literatuur en bronnen

De genealogische gegevens zijn ontleend aan

- Delhounge, E., Roermondse geslachten, Maastricht, 1956
- http://goudsmit.home.xs4all.nl/GoldloG/GoldloG_home.html met aanvullende gegevens van Henri Goudsmit
- Controle gegevens mbv de registers van de Burgerlijke Stand Roermond

Noten

1. Michman, Josef / Beem, H. / Michman D: Pinkas. Geschiedenis van de joodse gemeenschap in Nederland, Ede 1992, p. 494
2. Lemmens, J.M. Joods leven in Maastricht p. 13
3. Gemeentearchief Venlo, oud archief inv. nr. 1540, zie GAR jura et privilegia inv nr, 346 p. 265 ev
4. GAR, Kanton. inv. nr. 621. De 29 zijn de gezinshoofden hun vrouwen en kinderen en eventuele andere aanverwanten worden hierbij niet vermeld
5. Kopie lijst in bezit van auteur. Origineel bevindt zich in stadsarchief Sittard-Geleen
6. In de fotocollectie van Henri Goudsmit bevinden zich veel foto's van familieleden uit Duitsland. Jammer is dat veelal niet bekend is wie de afgebeelde personen zijn.
7. Uiteraard worden de Fransen, onder Napoleon definitief verslagen bij Waterloo, maar de Duitse gebieden verloren ze na de slag bij Leipzig.
8. Dit was een soort pas waardoor het ten alle tijde mogelijk was om vast te stellen wie wel en wie niet was toegelaten als inwoner van een bepaalde stad of landschap
9. Erckens, G., *Juden in Mönchengladbach* p. 47-51

10. Erckens, G., *Juden in Mönchengladbach* p. 103 ev
11. Dit gold ook voor Oost-Europese joden. Op 9 mei 1857 bericht de Roermondenaar nog over beperkende maatregelen in Saaz (tegenwoordig Tsjechië) en op 22 augustus van datzelfde jaar uit Hermannstadt oftewel Sibiu in Hongarije.
12. Roermond fungeerde als centrummarktplaats waar de boeren hun goederen verhandelde.
13. Drie overleden jong en drie verbleven tussen 1880-1890 nog of weer in Roermond. Zes leden van de familie Goudsmit verbleven tussen 1880-1890 in Roermond waarvan er twee na 1860 waren geboren
14. Hiegentlich, J. *Het Zotte Vleesch*, p. 58
15. Red. Eerenbeemt, H van den, *Verandering en verschuiving*. p. 8, p. 64 ev
16. burgerlijk stand Roermond
17. 15-06-2008,
<http://www.jhm.nl/jhm/documenten/InleidingEvV.CD.pdf>
18. Een aantal slechts voor korte tijd, zij vertrekken weer naar andere steden en dorpen maar niet naar de Randstad.
19. Bruggen, H. van der, "De ondergang van Joods Roermond 1940-1945", in: L. Wolters ed, "Spiegel van Roermond 2006", (Roermond, 2006) p. 30
20. gegevens auteur en <http://goudsmit.home.xs4all.nl>.
Geverifieerd door Henri Goudsmit.
21. De naam Goudsmit komt in diverse variaties voor. Er is voor gekozen om een schrijfwijze aan te houden.
22. GAR, Kanton. inv. nr 1179 briefnr. 7058
23. GAR, Kanton. inv. nr. 3794
24. In de jaren 1870-1880 heeft hij volgens het bevolkingregister van Roermond ook nog in de Neerstraat en 't Bergske gewoond.
25. getrouwd met Paulina/Bolina Hertsberger geb. 02-10-1821 Roermond
26. (kadastraal sectie D 2079, wijk B. No. 21) over (nu Bergstraat nummer 9-11, "Sunny Fashion"). Thomassen neemt later de bakkerij over van Jos Langenhoff.
27. Maas en Roerbode 6 juli 1861 p.3
28. http://goudsmit.home.xs4all.nl/SamuelLeviSegalRegisterV2/rr01_032.htm#P19324 gezien 30-06-2011
29. Delhoune, E., *Roermondse geslachten* p. 88
30. GAR, Kanton. inv. nr 4060
31. GAR, Kanton. inv. nr. 4035
32. GAR, Kanton. inv. nr. 1194 briefnr. 8538
33. GAR, Kanton. inv. nr. 1196 briefnr. 8766
34. GAR, Kanton. inv. nr. 1197 briefnr. 8864 groot 1 are 80 centiaren, reinende een perceel bouwland, sectie C No 165, den Groeneweg en het Molenpad. (tussen Latier & Gebr. Op de Kamp, en de huizen aan de Dokter Leurszijstraat nr.10 en 12)
35. GAR, Kanton. inv. nr. 1197 briefnr. 8864
36. Maas en Roerbode 24-02-1891 p.3
37. http://goudsmit.home.xs4all.nl/SamuelLeviSegalRegisterV2/rr01_085.htm#P3115 gezien 30-06-2011
38. GAR, Kanton. inv. nr. 1247 briefnr. 3900 en Nieuwe Koerier 4-8-1891 p.1
39. GAR, Kanton. inv. nr. 1247 briefnr. 3900
40. Handelingen gemeenteraad Roermond 12-12-1908 p. 540
41. GAR, Kanton. inv. nr. 1470 briefnr. 1531
42. handelingen gemeenteraad 04-03-1911 p. 49 en 29-04-1911 p. 166
43. handelingen gemeenteraad 11-07-1921 p. 91 en 20-06-1922 p. 56 zie ook gemeenteblad nr. 551 no. 14469
44. Dit omdat door de verordening Goudsmit verplicht werd, zijn huiden-bewaarplaats buiten werking te stellen
45. handelingen gemeenteraad 01-09-1931 p. 179
46. Adresboek van Roermond, Roermond, 1890 p.27
47. Maas en Roerbode 26-10-1895 p. 5
48. Nieuwe Koerier 12-11-1898 p. 10

